

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

90 jaar Theologische School

Theologische School Rotterdam

12/01/2017
jaargang 95

nr 15

Nadat de Generale Synode op 19 mei 1925 heeft ingestemd met de stichting van 'een eigen onderwijsinrichting' wordt de Commissie van Toezicht opgedragen hieraan gestalte te geven. Na verschillende gebouwen en terreinen te hebben bezichtigd, valt het besluit om bij het kerkgebouw aan de Boezemsingel te Rotterdam een nieuwe school te bouwen. Op 13 januari 1927 wordt 'het schooltje' officieel

geopend. In 1934 wordt de school gehuisvest aan de Westersingel, waaraan ook de pastorie wordt gevestigd. In 1949 wordt de vestigingsplaats van zowel de school als de pastorie echter weer de Boezemsingel. In 2008-2009 worden het schoolgebouw en de voormalige pastorie samengevoegd en volgt er een grondige renovatie. Het aantal studenten bedraagt momenteel 9.

Een bijzondere school op een ongedachte plaats

In de tekst horen we over een theologische school. Een school, niet van negentig jaar geleden, maar van circa achtentwintighonderd jaar terug.

Toen traden de zonen der profeten, die te Jericho waren, naar Elisa toe...

2 Koningen 2:5a

In onze gedachten volgen we Elfa op zijn laatste tocht. Hij is vergezeld van Elsa, zijn leerling en dienaar. Enkele jaren geleden was hij krachtadig van God geroepen tot profeet. Zij hadden samen een rijke tijd gehad. 'Het is voor jonge leraren zeer nuttig, om enige tijd door te brengen onder de leiding van hen, die oud en ervaren zijn. Zij, die bekwaam willen zijn om te onderwijzen, moeten tijd hebben om te leren' (Henry).

Het is de laatste tocht van Elfa en Elsa. Het leven van de profeet nadert het einde. Hemelse strijdswagens, bestuurd door heilige engelen, zullen hem meevoeren naar de hemel. Zo komt Gods kind en knecht thuis, naar ziel en lichaam (vers 11). Vanuit de strijd in de rust, die overblijft voor Gods volk. 'Dan ga ik op tot Gods altaren, tot God, mijn God, de bron van vreugd'. Daar zijn geen Izébels meer. Geen moedeloosheid meer. Geen zonde meer. Wat een toekomst heeft de Kerk!

Maar eerst brengt Elfa nog eenmaal een bezoek aan de profetenscholen. In verschillende plaatsen in Israël waren die te vinden, onder meer in Gilgal, Bethel en Jericho. De dienstknecht van God voelt zich zo nauw verbonden aan die scholen en aan de jonge profeten. Hij wil deze leerlingen nog één keer bezoeken, toespreken en bemoedigen.

Studenten

'Toen traden de zonen der profeten, die te Jericho waren...'. Wie zijn zij? Profetenzonen. Het zijn geen domineeskinderen, maar studenten van een profetenschool. Ds. G.H. Kersten schreef over deze school in Jericho bij zijn strijd voor de oprichting van een Theologi-

sche School voor onze gemeenten.

Jonge profeten worden opgeleid tot de dienst des Woords, tot het ambt van profeet. Ze zijn afgezonderd en worden in Jericho toegerust tot hun verantwoordelijke taak. Ze zijn leerjongens van de profeet. Laat het een onderdeel van ons gebed zijn, of de HEERE nog jonge mannen wil afzonderen en toerusten om te arbeiden in Zijn Koninkrijk. 'De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; bidt dan de HEERE des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote'.

Zoals Elfa een bezoek brengt aan de school te Jericho, zo mocht de allerhoogste Profeet, Jezus Christus, veel onze Theologische School bezoeken. Zijn zegen, Zijn onderwijs, Zijn bemoediging is zo noodzakelijk voor de studenten en de docenten. Kent u persoonlijk Zijn onderwijs? Heeft u door het oprechte geloof leren belijden: niet alleen voor anderen, maar ook voor mij de Profeet? Van Hem mag de Kerk van alle eeuwen immers zeggen: Hij is van God de Vader verordeneerd en met de Heilige Geest gezalfd, tot onze hoogste Profeet en Leraar, Die ons de verborgen raad en wil Gods van onze verlossing volkomen geopenbaard heeft.

Zalig onderwijs om aan Zijn voeten te zitten en van Zijn lippen te horen woorden van eeuwig leven. 'Gods verborgen omgang vinden, zielen waar Zijn vrees in woont; 't heilgeheim wordt aan Zijn vrienden, naar Zijn vreëverbond getoond'.

Ongedachte plaats

Waar is de school? Op een ongedachte plaats! Niet in Jeruzalem, maar in Jericho. Een stad, die lag onder de vloek van de God van Jozua. Een stad, die kortgeleden na eeuwen is herbouwd tegen het gebod van God. Zelfs in Jericho is een bloeiende opleiding in een heel donkere tijd. De tijd van de zeventiende die de knie voor Baäl niet buigen.

Zo mag er ook in onze tijd, ondanks onze ontrouw, onze afmakingen, onze kerkelijke schuld, nog een opleiding zijn. De HEERE blijft getrouw! Het 'schooltje' aan de Boe-

ds. M. Karens,
Werkendam

In dit nummer

4 'De nood van de vacante gemeenten drukt'

8 'Die buiten zijn, mogen erom lachen...'

24 Wit om te oogsten

- 2 Een bijzondere school op een ongedachte plaats
- 3 Onderwijs van vader Smytegelt [2]
- 6 Grote eerbied voor de Schrift
- 10 De boeken van de Boezemsingel
- 11 Commentaar: Balans en perspectief
- 12 Bij het verlaten van de Westerkerk [2]
- 13 Dat wil zeggen
- 14 De islam een oordeel van God? [2]
- 15 Jeugdtribune
- 16 Boekennieuws
- 17 Kerknieuws
- 18 Berichten
- 19 Kerkdiensten

zemsingel in Rotterdam - ook een stad in groot geestelijk verval - mag nog dienen als een plek waar dienaren van het Goddelijk Woord worden toegerust.

Hier worden onder de zegen van God allerlei soorten hout tot pijlen gevormd (Ps. 45:3).

Hier wordt - naar het vierde gebod - de kerkdienst of het predikambt en de scholen onderhouden.

Onderwijs

Wat is het onderwijs aan de profetenzonen in Jericho? U leest hierover in kanttekening 55 bij 1 Koningen 20:35. 'Ze worden onderricht door de profeten in de ware leer, gestuurd tot de zuivere godsdienst en vermaand tot de oprechtheid des levens. Zij hadden hun colleges, in dewelke de profeten waren als hun vaders.'

Dit is ook de basis van het studieplan op de school aan de Boezemsingel. Onderricht in leer en leven! In de lijn van dit Schriftwoord wordt er - door Gods goedheid - al negentig jaar een theologische opleiding gegeven op onze school. Vandaag ontvangen de profetenzonen een gedegen toerusting, die onmisbaar nodig is tot een heilig ambt in onze tijd! Wel anders dan in 1927. Toch zijn en blijven de ware leer der godzaligheid, de zuivere godsdienst en de oprechtheid in de levenswandel zaken, die ook nu in het onderwijs centraal staan. Deze drie zaken kan alleen de Heilige Geest u en mij leren. De Geest, waarvan Christus getuigt: Die zal u alles leren!

Toekomst

Bij alles wat verandert mocht de God van El(a) en El(sa) in onze gemeenten nog bevestigen: Hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezond worden? Gelijk geschreven is: Hoe lieflijk zijn de voeten dergenen die vrede verkondigen, dergenen die het goede verkondigen (Rom. 10:15).

Het is totaal verzondigd, maar vast en zeker beloofd door de Drie-enige Verbondsgod: Uit hen zal altijd iemand komen voort, om de nakomers te leren Uw woord, ende de goedigheid hoog geprezen, van U bewezen (Ps. 22:16, Datheen).

Bij het jubileum van een bijzondere school op een ongedachte plaats wil ik de hartelijke wens herhalen, die ds. J. Vreugdenhil uit Bruinisse bij de openingsbijeenkomst uitsprak: 'Vrede zij dezen huize; dat de school moge zijn een huis des vredes; dat gevormd mogen worden dienaren des vredes; dat het huis gewijd worde aan de Koning des vredes en dat het huis moge leiden tot eeuwige vrede.'

Onderwijs van vader Smytegelt [2]

Van de zaligmakende werking van God de Heilige Geest

Vr. Welke zijn de werkingen des H. Geestes, die zaligmakend zijn, en anders niet dan met ware genade bestaan kunnen?

Antw. Dat zijn werkingen die de wereld niet kent, want zij heeft en kan de Geest niet ontvangen (Joh. 14:17). De eerste van die werkingen, zeiden wij, is dat Hij de uitverkoren zondaar wederbaart. Is de tijd daar, dat dat schepsel moet voortgebracht worden, dan komt de Geest, en Die valt op hem.

- 1e. Hij brengt ze tot het gezicht van hun zonden, Hij overtuigt ze, gelijk wij zien op het Pinksterfeest en in een Lydia, wier hart geopend werd; zij gaf acht op hetgeen van Paulus gesproken werd.
- 2e. Hij maakt ze verlegen.
- 3e. Hij maakt ze beschaamd.
- 4e. Hij maakt dat ze de vromen veel achten.
- 5e. Hij maakt dat zij dat schepsel beminnen dat het middel is van hun verandering.

De Geest zegt: 'Wat hebt gij gedaan, onbekeerde zondaar? Op welke grond zijt gij zo goedsmoeds? Ik had u al in de hel kunnen doen verloren gaan.' Dan beginnen zij naar het Woord te gaan, zij kleven de vromen aan. 'U heb ik bespot,' zeggen ze, 'maar nu erkennen wij U dierbaar en gelukkig.'

Dan raken ze aan het schreien. Ze zoeken nu alle goede plichten te gaan doen en zouden zich dood werken in de plichten.

De Heere doet al die bewegingen en overtuigingen ook wel weer eens ophouden. Dan wensen zij om weer zo eens te zijn als tevoren en de Heere geeft het hun dan ook wel, doch dan raken zij het ook nog weleens weer kwijt, niettegenstaande dat zij zo blijde waren dat ze het hadden. Dan zeggen ze: 'Heere, wat scheelt er aan? Neem ik mijn plichten niet wel waar? En God zegt: 'Dat scheelt er aan: gij werpt uw eigengerechtigheid op. Gij moet naar Jezus gaan, en de Geest leidt ze tot Jezus.' Maar dat valt hen bang niet te mogen bouwen op gestalten.

Vr. Wat doet de H. Geest dan?

Antw. Dan oefent Hij Zijn tweede zaligmakende werking, dat is: Hij schenkt hun het geloof.

Vr. Wat doet Hij als Hij hun het geloof schenkt?

Antw. Hij leidt ze in het verbond der genade en doet hen de dierbaarheid, beminnelijkheid en algenoegzaamheid van de Heere Jezus zien. Hij werkt in hen honger en dorst naar de Heere Jezus en Zijn gerechtigheid, Hij doet ze vlieden naar de Heere Jezus. Dan werkt Hij het geloof in hen en dan bouwen ze niet meer op hun gestalte, maar nemen Jezus aan. Zij liggen dan zo dikwijls niet meer tegen de grond. Ze blijven wel veel houden van belijdenis, van tranen, van hartelijk en bewegelijk bidden, maar dat is hen minder dan Jezus: 'Al wat aan Hem is, is gans begerlijk.'

(wordt vervolgd)

ds. B. Smytegelt
Uit: "Maandagse
Catechisatiën"

‘De nood van de vacante gemeenten drukt’

Interview met ds. J.J. van Eckeveld,
voorzitter van het curatorium

ds. H.A. van Zetten,
Benthuizen

Het curatorium is een deputaatschap benoemd door de Generale Synode, de meest brede kerkelijke vergadering van de Gereformeerde Gemeenten. In het curatorium hebben zes predikanten en drie ouderlingen zitting. Het curatorium draagt de verantwoordelijkheid voor de toelating, opleiding en toerusting van studenten tot dienaar des Woords.

Hoe is hij aan een einde gekomen van zijn eigen werken, hoe is Christus noodzakelijk en dierbaar geworden? Hoe ontving hij ruimte buiten zichzelf, in het volkomen Middelaarswerk van Christus? Mocht hij vanuit zijn nood en dood leren zien op die Schoonste aller mensenkinderen? Je kunt als een blinde niet over kleuren spreken. Evenmin kun je Christus verkondigen als je geen persoonlijke bevindelijke kennis hebt ontvangen van Hem.

Dan het stuk der dankbaarheid. Er zal een hartelijke begeerte moeten zijn om heilig voor God te leven. Verder kan ook niet ontbreken een drang om van Christus te getuigen. Daarbij schenkt de Heilige Geest meer zelfkennis zodat wij boven het zondaarsbestaan van Paulus (Rom. 7) niet uit komen.

De een heeft meer geloofsoefeningen ontvangen dan de ander, maar altijd zal een dienaar des Woords kennis moeten hebben van de drie stukken: ellende, verlossing en dankbaarheid.

Het is aan de kerk om een kandidaat te accepteren na het classisexamen.

Tijdens de ‘attestdagen’ (eind mei) zitten we er om mensen aan te mogen nemen in Gods gunst. We smeken aan het begin van de vergaderingen om het licht en de leiding van de Heilige Geest.

Hoe verloopt zo’n gesprek?

Eerst wordt gevraagd naar het genadeleven. Kan iemand vanuit zijn eigen leven zeggen hoe hij een verloren zondaar voor God geworden is? Maakte de Heilige Geest plaats voor Christus in de weg van ontdekking, schuld doorleving en een buigen onder God?

De curatoriumkamer met enkele curatoren: ds. B. van der Heiden, ds. M. Karens, ds. J.J. van Eckeveld en ouderling K.H. de Heer.

We vragen vervolgens naar de roeping van Godswege tot het ambt. Dat is een hele gebeurtenis in het persoonlijk leven. Bij de een voltrekt zich dat meer geleidelijk, bij de ander meer in korte tijd. Langs welke weg heeft de Heere iemand overwonnen? Met welke Schriftwoorden heeft de Heere krachtig gesproken? Heeft er een Goddelijke uitstoting plaats gevonden, waardoor iemand niet meer anders kán?

Hoe weet u wat echt is?

Goed, biddend en aandachtig luisteren is daarbij onmisbaar. Het is te merken of men *er over* spreekt of dat men *er uit* spreekt. Het is groot als ondervonden wordt, dat de Heilige Geest getuigenis geeft aan Gods eigen werk. Het wordt 'geproefd' als er woorden 'met zout besprengd' opkomen uit de doorleving van het hart. Men bespeurt dan altijd iets van het wonder van Gods genadewerk. Iemands karakter of opleiding geven de doorslag niet. De studenten en predikanten zijn in dat opzicht ook heel verschillend. In het leven des geloofs gaat het in de eerste plaats om de doorleving van het hart.

Hoe kan het curatorium zijn verantwoordelijkheid dragen?

Wie is tot deze dingen bekwaam? In de orde van de kerk echter is deze verantwoordelijkheid op onze schouders gelegd. Als we op onszelf zien, is dit werk te zwaar. Het gewicht van het werk is zo groot, dat we niet genoeg kunnen smeken om licht van boven, of het ware Godswerk herkend mag worden.

De nood van de vacante gemeenten drukt. Anderzijds moeten we niet vergeten dat de Heere zo goed is dat we meer predikanten dan ooit hebben. Dat kan ook weer anders worden. De Heere is zo vrij.

Op dit moment zijn veel predikanten al wat ouder. En veel gemeenten kijken uit naar een eigen dienaar. Waar brengt ons deze nood?

Wordt er geworsteld in het verborgene voor het welzijn van de kerk? En of er in Gods gunst weer mannen mogen worden toegelaten? Dan kan

Wordt er geworsteld in het verborgene voor het welzijn van de kerk? En of er in Gods gunst weer mannen mogen worden toegelaten?

het toch niet anders of er wordt ook geroepen tot God of Hij wijsheid wil schenken aan het curatorium?!

Een oprecht gebed vindt altijd plaats vanuit de diepte, vanuit de onwaardigheid; daar leren we God vrij te laten. Nu zijn er wel mensen die vinden dat het curatorium meer mensen moet toelaten. Soms is toelating echter helemaal niet aan de orde omdat er geen duidelijkheid is. Maar er is grote eenstemmigheid in het aannemen wanneer we als curatorium iets mogen ondervinden van het getuigenis des Geestes.

Als er geen of weinigen tot de studie worden toegelaten, is er allereerst reden om de Heere te vragen: Zijn er oorzaken? Er is veel zonde en wereldgelijkvormigheid; elke student die de Heere toeschikt, is zo onverdiend. We zien uit naar een hartelijk meeleven met het curatorium, allereerst op de knieën, want: 'Op uw noodgeschrei deed Ik grote wonderen'.

Docent ds. G.J. van Aalst en de studenten H.J. Agteresch, H.E.P. Fortuyn en M. Blok.

Docent ds. P. Mulder, met de studenten W. Mouw, J. de Kok, J.B. Huisman en E.J. Boudewijn.

Hulpdocent ds. L. Terlouw en student P.C. Vlot.

Hulpdocent ds. J.M.D. de Heer en student G.P. van Nieuw Amerongen.

Grote eerbied voor de Schrift

Grote eerbied voor de Heilige Schrift en veel waardering voor de Nadere Reformatie, met name voor de lijnen die dr. A. Comrie getrokken heeft. Dat is de hoofdsom van wat de studenten op de Theologische School wordt voorgehouden. 'Maar wij lopen hier niet met de pruik van Comrie op'.

J. van 't Hul,
Lieren

In zijn docentenkamer aan de Boezemsingel zit de rector, ds. A. Moerkerken. Het is zijn laatste jaar als rector en als docent. Op 1 februari hoopt hij 70 jaar te worden. Op 10 september 1980 werd hij, samen met ds. J. van Haaren, door de Generale Synode benoemd als docent in de plaats van ds. A. Vergunst. In 1995 volgde hij ds. K. de Gier op als rector. Bijna 37 jaar lang was ds. Moerkerken aan de school verbonden.

"Ds. De Gier kon maar moeilijk afscheid nemen van de school. Ik kan hem daarin inmiddels beter begrijpen dan toen. Ik ben al vele jaren emeritus predikant, heb dus niet zo veel pastorale contacten. Op school hoor ik van de studenten hoe het in de gemeenten is. Dat zal ik gaan missen. Als ik er de gezondheid voor mag ontvangen, hoop ik straks wat meer te kunnen gaan schrijven, over thema's die de Bijbelse geschiedenis, de Bijbelse exegeese en

het geestelijk leven raken. En misschien mag ik ook wel weer wat weekbeurten gaan vervullen!

Binnenkerkelijke opleiding

Het geheel van de theologische opleidingen in Nederland is, onder meer door de beoogde vorming van een Gereformeerde Theologische Universiteit (GTU), aan het verschuiven. De Theologische School in Rotterdam zal daarbij niet aanhaken, zegt ds. Moerkerken. 'De hoofdvraag bij de GTU is of de participerende partijen het wel met elkaar eens zijn over zaken als het Schriftgezag, de historische betrouwbaarheid van de eerste drie hoofdstukken van Genesis, en het gezag van de belijdenisgeschriften. Onder de deelnemers aan de GTU bestaat nogal wat divergentie. Wij zien er niets in'.

Daarbij komt: 'De predikantenopleiding in Rotterdam is een binnenkerkelijke opleiding die uitsluitend gericht is op het predikantschap binnen de Gereformeerde Gemeenten. Je kunt hier niet zomaar binnenkomen om theologie te gaan studeren. Dat onderscheidt ons van de andere theologische opleidingen in Nederland. En wij zijn maar gewoon een theologische

De Boezemsingelkerk met de Theologische school in vroeger jaren.

De kamer van de rector, ds. A. Moerkerken, met de studenten H.E.P. Fortuyn, M. Blok en H.J. Agteresch.

school, zonder al teveel wetenschappelijke pretenties.’

Een andere Leermeester

Studenten aan de Boezemsingel moeten vier jaar lang hard aanpakken, zegt de rector. ‘Hier moet echt gewerkt worden. Er zijn dingen die wij als docenten aan de studenten niet kunnen leren. We kunnen niemand leren preken. Daar is een andere school voor nodig, en een andere Leermeester. Leren preken is het werk van de Heilige Geest. Zonder Zijn werk zou het hier een

domineesfabriek worden. Wat wij elkaar wél willen leren is een bepaalde methodiek bij de exegese, een goed gebruik van de homiletiek en een aantal technische vaardigheden. Hoe maak je een thema en welke puntenverdeling pas je toe?’

Er moet eerbied voor de Schrift zijn en voor alles wat met de Schrift te maken heeft. ‘Onmisbaar is eerbied voor God en voor Zijn majesteit. Dat moet blijken in de bediening van het Woord. Een predikant is dienaar des Woords. Dienaar en geen

heerser. Leerjongen van Christus en geen potentaat. Dat zal de Woordbediening op de preekstoel stempelen.’

Een dominee dient zich op de kansel ook te gedragen, zegt ds. Moerkerken. ‘Je staat daar niet met de handen in de zakken. Je haalt niet je neus op onder het preken. Je taalgebruik moet zorgvuldig zijn. Wij hebben een mooie Nederlandse taal, gebruik die ook op een gewone manier.’

Calvijn en Comrie

Het theologisch zwaartepunt in de opleiding ligt in de Reformatie en in de Nadere Reformatie. ‘We houden in het vak kerkgeschiedenis in vier jaar tijd twaalf tentamens. Maar Calvijn en Comrie wegen bij ons zwaarder dan de hele periode van de middeleeuwen. Dat is, gezien onze voor geschiedenis, ook logisch. Wij wortelen in de Reformatie, met namen als Calvijn en Beza, en vervolgens in de Nadere Reformatie, die wij niet beschouwen als een correctie op de Reformatie, maar als de praktische toepassing ervan. Wij wortelen evenmin, zoals weleens is gezegd, in het gezelschapsleven. Wij hebben daar wel wortels en we waarderen het goede daarin, maar we hebben ook oog voor de ontsprongen die je daar vindt’.

De docenten ds. J.M.D. de Heer, ds. G.J. van Aalst, ds. L. Terlouw, ds. L. Blok, ds. A. Moerkerken en ds. P. Mulder. De docenten ds. G. Clements en ds. D. de Wit ontbreken op de foto.

‘Die buiten zijn, mogen erom lachen...’

‘Welnu vrienden, de Heere make dien dag een onvergetelijke in ons kerkelijk leven, en geve de school een ruime plaats in onze belangstelling’. Met blijdschap kondigde ds. G.H. Kersten in *De Saambinder* van 23 december 1926 de opening van de Theologische School aan. ‘Alle leeraren, alle kerkeraden die afgevaardigden wenschen te zenden, benevens alle vrienden en vriendinnen verwachten wij dan’.

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

Ze kwamen, die 13e januari 1927, nu 90 jaar geleden. ‘Ge kondt het berekenen: de trein uit het Noorden kwam binnen: een stroom van belangstellende vrienden; een reuzenauto uit Kampen! Tien uur: de Zeeuwen!’ Zo mismoedig als ds. Kersten in de voorgaande jaren soms was geweest over de totstandkoming van de school, zo verblijd was hij nu. Hij beklemtoonde het nog maar een keer: ‘De bekwaamaking tot het ambt geschiedt niet buiten de scholen om, waarvoor onze Godvruchtige vaders zulke grote offers brachten. Hij die alle opleiding verwerpt, die van geen school weten wil, komt in flagrante strijd met de uitspraken der oude gereformeerde theologen’.

Tegenstand

Op dat aambeeld had ds. Kersten de achterliggende jaren steeds weer gehamerd, want de tegenstand was taai. Ook ná de opening van de school kwamen kerkeraden nog met het voorstel de oude weg tot het ambt weer open te stellen: iemand die zich geroepen wist, ging spreken en

meestal werd zo’n oefenaar na verloop van tijd predikant.

Vanaf het ontstaan van het kerkverband van de Gereformeerde Gemeenten op 5 juni 1907 was er wel aandacht voor opleiding geweest, maar de situatie liet nog lang te wensen over. De oefenaars moesten studeren en ‘zoo nu en dan les halen bij een leeraar’. Maar dat hoefde eerder toch ook niet? En zo kwam in 1911 het voorstel op de synode om ‘een tweetal broeders tot het leeraarsambt te bevorderen enkel op mededeeling van bekeering en roeping’.

Ach, het is ongezellig

Langzaam maar zeker groeide het besef dat studie voor toekomstige dienaren des Woords onmisbaar is. ‘De opleiding, mits goed geleid, zal de diamant polijsten en te heerlijker doen fonkelen’, schreef ds. Kersten.

Er werd lesgegeven in een pastorie, of in een ander huis, als de docent niet gestoord wilde worden. Toen de studenten Heikoop en Lamain in 1925 onderricht ontvingen in

Langzaam maar zeker groeide het besef dat studie voor toekomstige dienaren des Woords onmisbaar is. ‘De opleiding, mits goed geleid, zal de diamant polijsten en te heerlijker doen fonkelen’, schreef ds. Kersten.

een lokaal aan de Hooglandse Kerkgracht in Leiden, schreef ds. Kersten: ‘Intussen zijn de lessen aangevangen in een klein gehuurd zaaltje. Ach, het is ongezellig, maar wij kunnen ons er voorlopig in schikken en blijven uitzien naar een eigen woning’. Daarvan ging de bouw niet veel later van start, aan de Boezemsingel in Rotterdam.

Gedachten van overzee

Samen met docent ds. W. den Hengst deed ds. Kersten alle moeite de verkeerde denkbeelden die er in de gemeenten leefden, weg te nemen. Dat ging bepaald niet zonder slag of stoot.

Van degenen die het nog wel nuttig vonden dat aankomende predikanten ‘eenige leiding ontvingen’, was niet iedereen ervan overtuigd dat daarvoor het bouwen van een school nodig was. Vanaf 1923 zamelde ds. Kersten daarvoor geld in. Soms zonk de moed hem bijna in de schoenen. Hij werd echter bemoedigd door een brief die hij uit Amerika kreeg. Ds. N.H. Beversluis was pas in Nederland geweest en had van ds. Kersten gehoord over diens zorgen. De emeritus predikant van Paterson-Haledon Avenue had er veel over nagedacht en vertrouwde die gedachten nu aan het papier toe: ‘Gods Woord en de geschiedenis der leidingen des Heeren met Zijn gemeente op aarde leren ons zeer klaar, dat de Heere instrumenteel werkt om het goede voor Sion tot Sions volk te brengen’.

Daarvan noemde ds. Beversluis meerdere voorbeelden en hij concludeerde: ‘Dat alles overdenkende, kan ik niet anders dan de wens uitspreken, dat het de Heere behagen moge om de pogingen, om weer in het beproefde en door de Heere ruimschoots gezegende voetspoor onzer vadersen te komen, met Zijn zegen te bekronen en het voorgestelde plan te doen gelukken’.

En zo kwam de school er. Er waren slechts twee studenten, maar ds. A. Verhagen zei in zijn toespraak bij de opening: ‘Die buiten zijn, mogen erom lachen, velen die binnen zijn vrezden, doch als het des Heeren zaak is, zal Hij zegenen en wasdom geven’.

OPENING DER THEOLOGISCHE SCHOOL.
13 Januari 1927.

De 13e Januari 1927 zal als 'een dag van groote betekenis in de geschiedenis der Gereformeerde Gemeenten in Nederland blijven aangekeend.

Dien dag toch werd te Rotterdam aan de Boezemingsel der Theologische School plechtig geopend en onder groote belangstelling uit schier alle de gemeenten.

Reeds voor 9 uur in den morgen kwamen de eerste afgevaardigden der gemeenten, spoedig door anderen gevolgd en zich in genoeglijk saamzijn verenigend in consistorie en catechisatielokaal, waar voor koffie en brood rijkelijk was gezorgd, en ieder vrij toegang vond. Trein na trein bracht vele vrienden aan, uit de plaatsen der omgeving zoowel als uit verder streken. Zelfs den avond te voren waren reeds enkelen uit Friesland en Overijssel aanwezig. Ge komt het berekenen: de trein uit het Noorden kwam binnen: een stroom van belangstellende vrienden; een reuzen-auto uit Kampen! tien uur: de Zeeuwen! Ze waren van de laatste. Het ruime kerkgebouw was des morgens beneden zoo goed als vol.

Handen te kort, om allen te bedienen, die reeds zoo vroeg van huis getogen waren! Gelukkig, dat vrijwillige arbeid niet zwaar valt; anders hadden de kosten en diens vrouw met de meisjes, die zich hebben willen „even om te dienen . . . gestaakt! Edoch, dat kwam in hen niet op. Met groote blijmoedigheid mochten wij dien dag saamzijn, en na al hetgeen aan de stichting van de school is vooraf-gegaan, is dat feit niet weinig tot sterkte. Velen verklaarden zich in den beginne tegen; anderen onthielden zich; om van derden maar te zwijgen. Van lieverlede kwam echter ontwakning. De gemeenten gevoelen meer en meer, dat de Heere de middelen verordineerde voor degenen, die Hij roept, om te dienen in het Woord. De bewaammaking tot het ambt geschiedt niet buiten de scholen om, waarvoor onze Godvruchtige vaders zulke groote offers brachten. Hij, die alle opleiding verwerpt; die van geen school weten wil, hij komt in flagranten strijd met de uitspraken der oude Gereformeerde Theologen; ja met den catechismus, waarvan wij toch be-lijden dat deze op Gods Woord is gegrond. Dat hebben de gemeenten gevoeld; dat heeft haar doen kiezen vóór de school; en dat heeft ten slotte in zoo grooten getale hen doen opkomen, om van de opening getuige te mogen zijn.

Of die opening dan niet in een afgodisch teeken kwam te staan? Och; als je een zwarte bril opzet, is alles zwart. En ik had nu juist die bril niet op. Neen, met verwondering en met verootmoediging werden onze harten vervuld, bij het gadeslaan van de liefde; van de eenheid; van de saambinding, die nog in onze gemeenten is. Meest kleine luiden waren het; en ze braken uit; midden in de week; ze kwamen op, om te toonen dat zij medeleefden.

En toen dien morgen een brief van eene weduwe! Zij was gedrongen van den Heere de gift te zenden, die zij insloot. Aan haar geen eere. Weleer had zij het beloofd; doch niet volbracht; door slagen gedrongen kwam ze nu; zij bekende het eerlijk. Gaen handteekening, geen plaatsaanwijzing in den brief, maar wel . . . Duizend gulden!

Vergeet nu die vrouw! Is niet meest verwonderlijk, dat God haar drong? Zou de Heere aan den morgen van den dag, ons nog hebben willen toonen, met ons te zijn? Laat anderen dan morren en bestrijden; dan komt alles goed.

Om 11 uur opende *Ds. Kleviet* het samenzijn met Psalmgezang en gebed. Hij, de voorzitter van de Commissie van Toezicht hield een toespraak tot de opgekomen menigte.

Van de gelegenheid het gebouw te bezichtigen werd door zeer velen gebruik gemaakt, gelijk ook 's middags en 's avonds. De ruime college-

zalen waren vol. En algemeene tevredenheid heerschte; eenvoudig; doemmatig; netjes! Ziedaar het door velen uitgesproken oordeel. Ik zou er willen bijvoegen: degelijk. Want de Gebr. van Boven als architecten en de aannemer Vermaas hebben alles in het werk gesteld om het gebouw uiterst soliede te doen zijn. Centrale verwarming en parket vloeren verhoogden de waarde van het gebouw. De bibliotheek, die reeds een goede duizend deelen telt, geborgen in eiken kast, trok in het bijzonder ook de aandacht.

Om 2 uur beklom *Ds. J. R. van Oordt* van Opheusden den kansel. Met ernst legde deze oude leeraar nadruk op het „treffelijke” maar ook op het gewichtvolle van het ambt, dat roept Christus te verkondigen als den eenigen weg voor verloren zondaren. Hij wenschte de school als middel in Gods hand tot de vorming van door God geroepen knechten, opdat zij tot heil der kerk dienen mochte.

Ds. Kok van Gouda noemde dezen dag een dag van groote betekenis voor de Geref. Gemeenten. In die gemeenten is zoo sterken drang naar de oude bevindelijke waarheid en zal de opleidingsschool de gemeenten tot heil zijn, dan zal de Waarheid Gods er moeten heerschen. Aan de hand van Luc. 2 : 51, 52 ontwikkelde hij een viertal wenschen:

1. onderdanigheid aan de Waarheid;
2. vermaak in de dingen der eeuwigheid;
3. vermeerdering van kennis;
4. bekroning met de gunste des Heeren.

Ds. J. Vreugdenhil van Bruinisse wees op de verwording dezer tijden, economisch en geestelijk. Hoe verwonderlijk, hoe tegen den stroom des tijds in, is deze school-opening. Eén wensch had spreker voor deze school: „Vrede zij dezen huize”. Deze bede ontwikkelde *Ds. Vreugdenhil* in de volgende rijke gedachten:

dat de school moge zijn een huis des vredes;
dat onderzocht worde het Woord des vredes;
dat gevormd mogen worden dienaren des vredes;
dat het huis gewijd worde aan den Koning des vredes;

dat het huis leiden moge tot eeuwigten vrede.

Ds. A. Verhagen sloot de rij der sprekers in de middag-samenkomst. In den korten tijd, hem gelaten, trok hij enkele bemoedigende leeringen uit Zach. 4 : 10. De terugkeer uit Babel en de herbouw van stad en tempel geleek een gering en bespottelijk werk. Een handvol aemchtige Joden ondernam het, Jeruzalem uit het puin op te trekken. Maar die dag der kleine dingen was van zoo groote betekenis; God vermaande dien dag niet te verachten. Zijn oog was over het werk en over die bouwers; Hij beschutte en bemoedigde. Het komt op het begin aan. Is dat begin uit Hem, dan zal Hij niet laten varen de werken Zijner handen. Wat er ook tegen opkome, zelfs de poorten der hel zullen Zijne gemeente niet overweldigen.

Ook de school begint klein. Twee leeraren bijgestaan door twee onderwijzers en twee studenten. Die buiten zijn, mogen er om lachen, velen die binnen zijn vreezen, doch als het des Heeren zaak is, zal Hij zegenen en wasdom geven. Hoe bemoedigend dit woord na zooveel strijd, die samen ontmoedigd deed nederzitten. *Ds. Verhagen* sprak de lesgevendende leeraren en de studenten toe en deed staande hun toezingen Psalm 122 : 3.

Hierna eindigde hij deze samenkomst met dankzegging.

AVONDSAMENZIJN.

Te 7 ure trad *Ds. Kleviet* weder op, om voor de geheel bezette kerk de eigenlijke openingsrede uit te spreken. Tot tekst koos de leeraar I Sam. 13:19: „En er werd geen smid gevonden in het gansche land van Israël.” Hij teekende den strijd van Jonathan en diens wapendrager in dezen voor Israël zoo droeven tijd, en trok een vergelijking met den toestand, waarin Gods kerk in ons Va-

derland verkeert! De waarheid werd miskend; verloochend. Zelfs de Hoogescholen, waar zooveel onzer godvruchtige vaders hun opleiding genoten, kwamen in banden van het ongelooft. „Geen smid werd gevonden in het gansche land van Israël.” En waar spreker thans over den strijd in andere kerkengroepen niet spreken wil, voor de Geref. Gemeenten zou hij willen zeggen: „De slijpsteen is er.” Hij gedacht den strijd door *Ds. Kersten* en *Ds. Den Hengst*, (die door aanhoudende zwakte helaas niet in ons midden zijn kan) en verheugde zich zeer in het tot stand komen der school, *Ds. Kersten* en *Ds. Kok* als ook de heeren *A. v. Bochove* en *v. d. Vliet* en de studenten *W. C. Lamain* en *M. Heikooft* werden toegesproken en des Heeren zegen toegebeden. *Gebr. W. en P. van Boven*, benevens *dir. Vermaas*, den aannemer en allen die aan dit deugdelijk gebouw gearbeid hadden werd dank gebracht.

Plechtig klomk het van den kansel:

„Als Voorzitter van de Commissie van Toezicht, verklaar ik de Theologische School der Gereformeerde Gemeenten in Nederland geopend.”

Aan ondergeteekende waren enkele minuten gelaten om een slotwoord te spreken. Hij gaf een kort overzicht van de geschiedenis en memorieerde daarin, wat *Ds. d. Hengst* schreef in de Saambinder van 24 Juni 1923. Te voren reeds hadden enkelen zich gegeven om f 30.000 renteloos te leenen, doch in 1922 achtte spreker den tijd niet rijp. Toen ontstond de gedachte f 30.000 als gift aan te bieden. En dat is geschied. De Synode aanvaardde de bijeengebrachte som. Enkele vrienden hadden zich verbonden het nog ontbrekende zoo noodig aan te vullen. Noodig was het niet. Ter bestemder tijd was f 32.257 bijeen. Bovendien (de boeken en andere giften uitgezonderd) voor het meubilair f 29.41. *) Er werd meer gegeven dan gevraagd is. Die liefde en offervaardigheid geeft hope ook voor de toekomst. Bij voortdurendheid moge de school leven in de liefde der gemeenten. Wij staan aan het begin; en zien wij op het gebouwtje en vergelijk wij der wetenschap onze theologen met wat hier geleerd wordt, dan zouden wij ons scharen bij degenen, die weenden toen zij den tweeden tempel aanschouwden.

Spreker beval zich met degenen die aan zijn zijde stonden den gebed van het volk, dat bidden had geleerd en besloot met de bede, dat de Heere vele jonge mannen uitstoote en de school zoo ten rijken zegen stellen mocht.

Nadat Ps. 72:11 was gezongen, werd deze eerste schooldag gesloten.

De onvergetelijke dag, waarop geopend werd de Theologische School der Gereformeerde Gemeenten in Nederland.

K.

*) Men zie de verantwoording in dit No. Het bedrag rees onderwijl tot bijna f 37.000.

OPLEIDING.

Nu de Theol. School geopend is, moge ik mijne rekening den lezers overleggen van het totaal der ontvangsten. Hieronder zult ge verantwoord vinden.

A. als ontvangen voor de stichting der School f 33267.—
B. en voor de Meubileering . . . f 3454.71

In totaal is tot heden ontvangen f 36721.71

Bijna f 37000.— dus.

Moge ik nu afspreken dat zij, die de school willen steunen, en hun gave mij willen zenden, dit doen voor het onderhoud der school? Voor dat onderhoud is geen genoegzaam kapitaal aanwezig, en ik hoop de vrienden zullen bij voortdurend blijven beseffen, dat voor schoonhouden, verwarmen en verlichting toch heel wat noodig is. Dit wilde ik even zeggen, ik ga er

De boeken van de Boezemsingel

Bibliothecaris M. Bal in de bibliotheek.

Aan de Boezemsingel staan 27.000, misschien wel 28.000 boeken. In totaal moet dat zo'n 550 strekkende meter zijn. Bibliothecaris M. Bal weet er de weg, als het moet met de ogen dicht.

J. van 't Hul,
Lieren

Bevindelijke boeken van ds. W.C. Lamain en Mientje Vrijdag staan er, maar ook "Het verhaal gaat" van Nico ter Linden. Wat hier echter meer gebruikt wordt is: exegese, kerkgeschiedenis, prekenbundels, biografieën en dogmatiek.

Bescheiden zegt Bal: 'Dit is een behoorlijke bieb. Deze bibliotheek mag er ook landelijk gezien best zijn.'

Hij kan het staven: 'Enkele jaren geleden werd ons gevraagd mee te doen aan het opzetten van een digitaal expertisecentrum, dat ging over "Het protestantse debat in Nederland, 1840-1940". Dat moest een verzameling worden van brochures en pamfletten over dat thema. Er deden verschillende instanties aan mee, de Vrije Universiteit, de Universiteit van Amsterdam, de universiteiten in Kampen en in Apeldoorn, en wij in Rotterdam. De eerste vier instanties zouden het eerst hun materiaal aanleveren. Toen zei iemand: 'Heeft het dan wel zin als we Rotterdam ook nog vragen?' Maar uiteindelijk bleken wij meer dan drieduizend brochures over dat thema in huis te hebben, allemaal materiaal dat niemand had.'

Brakel en Vermeer

Ds. G.H. Kersten begon rond 1927 met deze

bibliotheek. Hij had vooral aandacht voor werken van nadere reformatoren, zoals Brakel, Hellenbroek en Ridderus, en hij had ook een zwak voor Vermeer, Owen en Brahé. Later nam ds. A. Vergunst het werk over. Hij bleek vooral geïnteresseerd te zijn in de Afscheiding, in Udemans en in alles wat met het eigen kerkverband te maken had.

Ergens in 1969 drukte ds. Vergunst de toen 22-jarige J. Mastenbroek de sleutels van de bibliotheek in handen. De predikant voerde Mastenbroek naar de kelder en liet hem daar achter bij zeven dozen met boeken. Boven stonden nog eens een paar duizend boeken, elk met een eigen etiket, sommigen nog met de handtekening van ds. Kersten, enkele op het titelblad voorzien van de door hem geschreven aanduiding: 'Remonstrants!' Of Mastenbroek dat maar wilde uitzoeken en rubriceren. Dertig jaar lang bouwde Mastenbroek aan de bieb van de Boezemsingel. In 2000 droeg hij op zijn beurt de boekenvoorraad van toen zo'n 20.000 titels over aan Bal. Inmiddels is Bal er niet alleen meer voor de bibliotheek. Hij heeft een weektaak aan het zorgen voor de praktische gang van zaken op de Theologische School, voor de administratie en voor de bibliotheek. Zijn echtgenote zorgt al 25 jaar voor de

maaltijden op school, tijdens de school- en vergaderdagen.

Ieders dienaar

Vaak en veel wordt er op Bal een beroep gedaan, door predikanten, door studenten van de school, door mensen die onderzoek doen naar theologische thema's, door studerende aan een CGO-cursus, of een ouderling die opeens een meditatie moet verzorgen. 'Ik hoop ieders dienaar te mogen zijn', zegt Bal, 'maar als mensen vragen: 'Wilt u even een overzicht geven van alles wat er is van Koelman', dan zeg ik: 'Kom zaterdagmorgen zelf maar langs. Dan help ik u'.

Ik ben hier, zegt Bal, in dienst van de Gereformeerde Gemeenten. 'Ds. M. Golverdingen had bij zijn studies naar de geschiedenis van de Gereformeerde Gemeenten natuurlijk erg veel informatie nodig. Daar hebben we hem graag bij geholpen. Voor het overige zal ik zelf nooit degene zijn die de kerkmuren hoger optrekt dan nodig is'.

Wat staat er allemaal in deze bibliotheek? 'Alles wat belangrijk is voor de Theologische School. Dat is het uitgangspunt. Dus de rubriek "preken" is hier van belang, maar ook rubrieken als: liturgiek, ethiek, kerk- en vaderlandse geschiedenis, Bijbelse geschiedenis, exegese, dogmatiek, en ook stichtelijke lectuur, hoewel dat voor de school minder van belang is'.

Complete jaargangen

Er is ook nog een kelder. Op volle planken liggen daar complete jaargangen van De Saambinder, Daniël, De Wachter Sions, De Waarheidsvriend en het Gereformeerd Weekblad. In opbergdozen bevinden zich preek schetsen, van ds. W. den Hengst en van ds. A. Hoogerland, en preekoverzichten van ds. H. Roelofsen en van ds. G.H. Kersten. 'Hier moet ik, als er tijd over is, nog eens goed naar kijken'.

Aan de kelder muur hangt een pentekening van de kerk aan de Boezemsingel, een portret van Henricus Groenewegen, een foto van ds. K. de Gier op de Synode van 1992, een stel wel erg lichtbruine collectezakken en de tekst: 'De plaatsen zijn vrij, zodra het groene lampje brandt'.

Over zijn drijfveer voor dit werk, zegt Bal: 'Het gaat aan de Boezemsingel om dienstbaarheid aan de verkondiging van het Woord. Het zou me een wonder zijn als ik daarin een klein radertje mag zijn. Opdat Zijn Koninkrijk kome!'

Balans en perspectief

Bij de overgang naar een nieuw jaar maken veel mensen de balans op en worden allerlei verwachtingen onder woorden gebracht. Dat betreft zowel iemands persoonlijke omstandigheden als zijn visie op de maatschappij.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Gezondheid en welstand, gezin en werkring, vrede en veiligheid, politiek en samenleving zijn inderdaad belangrijke zaken. Zaken die van grote invloed zijn op ons leven en welzijn. Nu kun je je leven op allerlei manieren beoordelen. Maar hoe is dat in het perspectief van de eeuwigheid? In de bekende Oudejaarspsalm klinkt de bede dat we onze dagen zo zouden tellen, dat we een wijs hart bekomen (Psalm 90:12). 'Dat is dat wij, recht verstaande Uw gramschap tegen de zonde, U leren vrezen en de korte tijd van ons leven besteden tot Uw dienst', zo voegden de kanttekenaren daaraan toe.

Minder pessimistisch

Hoe beoordelen we in Nederland onze perspectieven? Het Sociaal en Cultureel Planbureau doet daar periodiek onderzoek naar. Recent bleek dat de Nederlanders wat minder pessimistisch zijn geworden. Dat zal een gevolg zijn van de aantrekkende economie. Werkloosheid is inderdaad geen geringe zaak en wanneer door de dalende huizenprijzen de hypotheekschuld groter is dan de verkoopwaarde van je huis, dan heb je zeker een probleem. Immigratie en intolerantie worden thans genoemd als de voornaamste problemen in Nederland. Wel is door de sterk gedaalde instroom van vluchtelingen de bezorgdheid over de immigratie wat afgenomen. Dat kun je je voorstellen.

Wat de intolerantie betreft, er valt inderdaad een verharding en verruwing van de publieke discussie op te merken. Zeker als je kijkt hoe die discussies via de sociale media vaak worden gevoerd. Dat is te betreuren. Vroeger werden ook wel dingen gezegd die qua inhoud of formulering niet door de beugel konden, maar nu worden dergelijke grove en onfatsoenlijke uitlatingen gemakkelijk in brede kring verspreid. Dat roept weer soortgelijke reacties op. Maar een pleidooi voor tolerantie in de samenleving mag niet betekenen dat we het kwade niet meer kwaad mogen noemen of durven noemen. Dat het in allerlei opzichten niets meer uitmaakt hoe een mens leeft. Dat ieder zo ongeveer mag doen wat goed is in zijn ogen. Er zijn grenzen aan wat getolereerd mag worden.

SGP-stemmers

Opvallend zijn de verschillen tussen de beoordeling die mensen geven van hun persoonlijk leven en hun beoordeling van de maatschappij. Bij SGP-stemmers is dat verschil wel heel groot. Zij zijn in hoge mate tevreden over hun levensomstandigheden, maar zijn zeer pessimistisch over de toestand in de samenleving. Toch valt dat wel te begrijpen. Zeker vergeleken met miljoenen mensen elders ter wereld en bijvoorbeeld ook vergeleken bij onze grootouders, leven wij comfortabel. Qua huisvesting, qua inkomen, qua gezondheidszorg en qua veiligheid is

In de publieke discussie valt verharding en verruwing op te merken.

dat zeker het geval. Het zou erg zijn, als ontevredenheid bij ons de toon aangaf. Wel moet daarbij opgemerkt worden dat een hoog welvaartsniveau er gemakkelijk toe leidt dat God en Zijn dienst vergeten worden.

Maar ten aanzien van de brede maatschappij is er veel reden tot bezorgdheid. Er is sprake van een omvangrijke secularisatie en tegelijkertijd hebben we te maken met een grote groep moslims die zich duidelijk laat gelden. De zondag verliest steeds meer het karakter van de dag des Heeren. De centrale betekenis van huwelijk en gezin wordt niet meer gezien. Abortus geldt tegenwoordig als een recht van de vrouw en wie meent dat zijn leven voltooid is, ondervindt steeds meer begrip als hij er een eind aan wil maken. Homoseksualiteit geldt tegenwoordig als iets heel normaal. Wee degene die daar wat van durft te zeggen.

Ook vroeger

Het wordt er niet beter op, zo moet helaas geconstateerd worden, al moeten we daarbij wel bedenken dat er ook vroeger veel was om je zorgen over te maken. We zijn nu beducht voor de moslims, maar twee of drie generaties terug maakte men zich in onze kringen (en niet alleen daar) bezorgd over de opmars van Rome. Als dat zo door ging, zouden de roomsen op den duur in ons land de overhand krijgen! Opvallend is ook dat de stemmers op de ChristenUnie veel en veel minder pessimistisch zijn over onze maatschappij. Heeft dat er mee te maken dat men in die kring allerlei verkeerde ontwikkelingen inmiddels geaccepteerd heeft of daar in ieder geval niet meer zoveel moeite mee heeft? Beseft men daar de ernst van het kwaad niet meer? Is daar de notie verloren gegaan dat Gods geboden ook gelden voor het publieke leven? Dan is er inderdaad heel wat verschoven. Dit zijn immers zaken die Bijbels gezien van wezenlijke betekenis zijn.

Het kerkgebouw aan de Boothstraat te Utrecht

Interieur kerkgebouw Boothstraat, Utrecht

De Westerkerk eind jaren 60

Bij het verlaten van de Westerkerk [2]

Sinds 1944 vergadert de Generale Synode in Utrecht. Aanvankelijk in het kerkgebouw aan de Boothstraat en vanaf 1971 in de Westerkerk aan de Catharijnekade. Op 25 en 26 januari komt men daar voor de laatste keer bijeen.

J.P. Sinke,
Krabbendijke

De reden waarom men in het verleden voor Utrecht als vaste vergaderplaats heeft gekozen, is niet in de Acta terug te vinden. Behalve dat de Utrechtse gemeente in 1944 als roepende kerk fungeert, heeft het ongetwijfeld te maken met de centrale ligging van de stad en de goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer. Vanwege de dagelijkse files op de toegangswegen en de drukte in het centrum zijn er nog steeds afgevaardigden en belangstellenden die met de trein naar Utrecht komen.

In de Boothstraat

Het kerkgebouw in de Boothstraat is aanvankelijk in bezit van de Nederlandse Protestantenvbond. In het najaar van 1930, ruim een jaar na de komst van ds. M. Heikoop, komt het op enigszins wonderlijke wijze in bezit van de Gereformeerde Gemeente. Als ds. Heikoop en zijn gemeente dakloos dreigen te raken, omdat hun de toegang tot de Marnixzaal op het Domplein plotseling wordt ontzegd, ontmoet de Utrechtse predikant onverwachts de concierge van het kerkgebouw aan de Boothstraat die hem meedeelt: 'Dominee, ik wilde juist naar u toekomen om u te vertellen dat het bestuur onze kerk wil verkopen. Ik doe dat niet in opdracht van het bestuur, want de zaak is betrekkelijk nog geheim. Maar ik dacht: Ons gebouw is juist geschikt voor de Gereformeerde

Gemeente. Ik meende goed te doen u even een wenk te komen geven.'

Ds. Heikoop beschouwt deze mededeling als een aanwijzing van Boven. Dit geeft hem ook vrijmoedigheid om binnen een week een voorlopig koopcontract te tekenen. Op 2 september 1930 wordt het kerkgebouw voor 56.000 gulden overgedragen aan de Gereformeerde Gemeente. Zeven weken later, op 23 oktober, volgt de officiële ingebruikname. Ds. Heikoop spreekt daarbij over Jesaja 66:1-2.

Als er in 1965, tijdens de ambtsperiode van ds. C. Harinck, ruimtegebrek in het kerkgebouw ontstaat, wordt er onder meer bekeken of nieuwbouw tot de mogelijkheden behoort, of dat men beter een ander kerkgebouw kan kopen. Terwijl dit onderzoek loopt, verneemt de kerkenraad dat de in 1891 gebouwde Gereformeerde Westerkerk aan de Catharijnekade mogelijk te koop komt. Omdat dit gebouw voldoende perspectief biedt, zowel wat het aantal zitplaatsen betreft, als wat verdere uitbouw van het verenigingsleven aangaat, wordt er contact opgenomen met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk. Hoewel de kerkenraad positief tegenover een mogelijke verkoop aan de Gereformeerde Gemeente staat, stuit dit in de achterban van de Gereformeerde Kerk op grote bezwaren. Binnen het geheel van de Gereformeerde Kerken neemt de Westerkerk een belangrijke plaats in, enigszins vergelijkbaar met de plaats die 'de Boezemsingel' te Rotterdam in de Gereformeerde Gemeenten inneemt. Zo zijn er tal van vergaderingen gehouden, waaronder Generale Synodes, en hebben vooraanstaande predikanten uit de Gere-

formeerde Kerken er het Woord gebracht, zoals dr. A. Kuijper en ds. H. Bavinck.

Begrip voor de gevoelens

Als bekend wordt dat het kerkgebouw mogelijk verkocht gaat worden, wordt daar in tal van bladen negatief op gereageerd. Zelfs de 'lichtkrant' op het Vredenburg, in het centrum van Utrecht, wordt in de strijd geworpen. 'De Westerkerk wordt niet verkocht', zo is er op zeker moment op te lezen. Op zondag 16 januari 1966 moet ds. Harinck dan ook meedelen, 'dat de onderhandelingen betreffende de aankoop van de Westerkerk zijn beëindigd'.

Hoewel de teleurstelling hierover groot is, bestaat er wel begrip voor de gevoelens die er binnen de Gereformeerde Kerk leven. Als men enkele maanden later echter opnieuw met elkaar in gesprek raakt, komt de zaak in een stroomversnelling terecht en wordt de aankoop van de Westerkerk (tegen een bedrag van 800.000 gulden) alsnog bezegeld. Op 14 oktober 1966 vindt de overdracht plaats.

Na een grondige opknabbeurt neemt ds. Harinck het kerkgebouw op 9 maart 1967 in gebruik met een preek over Haggai 2:10b: 'In deze plaats zal ik vrede geven'.

Omdat het kerkgebouw inmiddels aan een projectontwikkelaar is verkocht en nog niet bekend is wanneer de nieuwe kerk in de wijk Leidsche Rijn gereed is, heeft de Generale Synode in september jl. besloten om in 2019 in Gouda te vergaderen.

Nieuwe vergaderplaats

Afgezien van een eenmalig 'uitstapje' naar Amersfoort, is de Westerkerk altijd de vergaderlocatie van de Generale Synode gebleven. Omdat het kerkgebouw inmiddels aan een projectontwikkelaar is verkocht en nog niet bekend is wanneer de nieuwe kerk in de wijk Leidsche Rijn gereed is, heeft de Generale Synode in september jl. besloten om in 2019 in Gouda te vergaderen.

(wordt vervolgd)

Uitstoten

Uitstoten, wat is dat? U weet waarschijnlijk wel, dat er in het tweede leerjaar aan de Boezemsingel maar één student zit en in het eerste ook. Wanneer de vierdejaars beroepbaar gesteld mogen worden in dit jaar, dan gaan er vier af. Daarbij bedenken we dat de gemiddelde leeftijd van onze predikanten relatief hoog is. Hoe moet dat? Is dat geen zorg? De één wijst naar het instituut 'curatorium'. De ander naar de toelatingsprocedure. Een volgende naar de gehele toerustingsstructuur en vraagt zich af waarom we eigenlijk niet eenvoudig meedoen aan de op te richten Gereformeerde Theologische Universiteit (GTU). Eerlijke vragen. Meningeën genoeg.

Maar laten we nu in dit nummer over onze negentigjarige theologische school eens bij het begin beginnen. Dat begin ligt bij monde van de Zaligmaker in Mattheüs 9 vers 38 bij het feit: dat de Heere Zelf arbeiders in Zijn oogst uitstoot. Dat wil volgens kanttkening 42 zeggen: door Zijn Geest gewillig en bekwaam maakt. Dan gaat het er niet om of ik het wil, of niet. Ook niet of ik het kan. Dat doet Hij met zoveel kracht, liefde en duidelijkheid. Bij uitstoting door Gods hand hoort alles wat nodig is om te dienen in het ambt van de onderwijzing, waaronder de basisgaven om anderen straks te leren. De ootmoed om geleerd te worden, leerbaar en ontvankelijk voor 'leiding'. Bij deze uitstoting komt geen mens aan te pas. Dat het ambt in deze tijd veel vraagt; dat we naar het beste voor de dienst des Heeren staan, mag geen vraag zijn. Dat er veel schapen zijn zonder herder - met name in de randstad - is zichtbaar. Maar is het werkelijk nood? Is er beweging met de verstrooide schapen zonder eigen herder en leraar? Of vinden we de afwisseling, 'verandering van spijs', wel prima? Ja, ook als ambtsdrager? Wie lóópt er met deze nood? In de onwaardigheid en de totale(!) afhankelijkheid van het Godswerk in dezen? Want inderdaad, het is in de loop van deze negentig jaar duidelijk gebléken: we kunnen geen dominees máken. Wanneer we dat gaan doen, gaat het echt helemaal verkeerd. Daarom moeten we in ons denken en spreken altijd beginnen bij: de Heere des oogstes Die in Zijn eigen oogst uitstoot. Uitstoten is dus helemaal Gods werk: wie, hoe, wanneer. Uitstoten, daar hoort alles bij: daar kan een curatorium alleen maar aan meewerken. Daar kan vierjarige toerusting alleen maar dienstbaar aan zijn. Want ook hierin blijkt Gods eigen werk in de vruchten. Opdat we hierom meer zouden bidden...

v. A.

Vraag 158: Door wie moet het Woord van God verkondigd worden?

Antwoord: Het Woord van God mag alleen verkondigd worden door degenen die daar voldoende gaven voor hebben ontvangen en ook officieel zijn toegelaten en geroepen tot dat ambt.

Vraag 159: Hoe moet het Woord van God verkondigd worden door degenen die daartoe geroepen zijn?

Antwoord: Zij die geroepen zijn om te arbeiden in de dienst van het Woord moeten de gezonde leer prediken en dat ijverig, tijdig en ontijdig doen. Hun prediking moet eenvoudig zijn, niet in de verlokkenende woorden van menselijke wijsheid, maar in betoning van Geest en van kracht. De Woordverkondiging moet getrouw zijn en de hele raad van God bekendmaken, maar ook met wijsheid, door het Woord toe te passen aan de noden en het bevattingsvermogen van de hoorders. Daarnaast moet het Woord ijverig verkondigd worden, met vurige liefde tot God en de zielen van Zijn volk. Tenslotte moet de prediking oprecht zijn, gericht op Gods eer en op de bekering, opbouw en zaligheid van Zijn volk.

DE GROTE CATECHISMUS VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden', Thera Tanis-Baars/prof. dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

De islam een oordeel van God? [2]

De wekstem van de Hervormers

Zou God de groei van de islam toelaten om ons wakker te schudden en – als wij ons niet bekeren – te straffen? Reeds Luther, Calvijn en zijn opvolger Theodorus Beza hebben over deze vraag nagedacht.

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijke

Beza spreekt geregeld over de dreigende "zondvloed van Mohammed". Hij doet dat onder meer in zijn preken over het Hooglied. In dit artikel richten wij ons op Luther en Calvijn. Vooraf letten wij op de historische context waarbinnen zij hun uitspraken hebben gedaan.

Voor de poorten van Wenen
In "Zonen van Ismaël" geeft Jacob Hoekman aan dat het vraagstuk van de islam wel heel actueel en urgent was in de tijd van de reformatie. In het oosten van Europa rukte de islam pijsnel op. Nog vóór het publiceren van Luthers 95 beroemde

stellingen in 1517 veroverden de Turken grote delen van Albanië (1500), Moldavië (1512), Roemenië (1516) en Montenegro (1517). Daarna volgt in snel tempo een opmars richting Hongarije, Oostenrijk, Polen en Rusland. In 1529 verschijnen de Ottomanen voor de poorten van Wenen. Zelfs Duitsland werd bedreigd.

Wanneer de hervormers spreken en schrijven over een dreigende islamisering, doen zij dat dus niet vanuit een riante leunstoel of een stoffige studeerkamer. Het spande in Europa. Het ging erop of eronder!

Luther: het vlees van de antichrist

In 1529 en 1530 laat Luther een tweetal boeken tegen de Turken het licht zien. Van Mohammed moet hij weinig hebben. Hij noemt hem de duivel in eigen persoon. Er is sprake van een satanische lijn, die begint met de satan zelf en via Kaïn en Arius naar Mohammed loopt. Zoals de ketter Arius de Drie-eenheid en de goddelijke natuur van Christus loochende, zo doen de volgelingen van Mohammed dat ook. De islam kon ontstaan vanwege deze "christelijke" dwaalleer.

Luther beseft echter dat het gevaar ook nog van een andere zijde dreigt. Rome is de andere vijand. Eigenlijk is de paus nog erger dan de islam. "De Turk is een uitgesproken vijand van Christus, maar de paus is dat niet", zegt Luther. "Hij is een heimelijke vijand en een vervolger, een valse vriend. Daarom is hij het slechtst". Kortom,

de paus is de eigenlijke antichrist. Hij verwoest het christendom van binnen uit. Intussen moeten ook de moslims niet worden onderschat. "De Turk wil de paus helpen en de christenen uitschakelen". Ze gaan dus een monsterverbond aan. "De Paus is de geest van de antichrist, en de Turk is het vlees van de antichrist. Zij helpen elkaar om ons te verstikken, de laatste het lichaam met het zwaard, de eerste met leer en geest".

Is de opkomst van de islam een oordeel van God? Ja, zegt Luther. De paus en de Turk zijn over de kerk gekomen als een blijk van Gods toorn tegen onze ongehoorzaamheid. Toen de christenen in het Oosten overmoedig werden, kwam Mohammed met zijn Koran. Nu gebeurt hetzelfde met de Duitsers. Zij hebben het licht van het Woord veracht en zullen daarom in een verschrikkelijke duisternis terecht komen.

Calvijn: de twee horens

Johannes Calvijn denkt wezenlijk niet anders over de islam, al spreekt hij minder emotioneel en is zijn betoog een stuk evenwichtiger. De islam is voortgekomen uit de schoot van het christendom. Calvijn beschouwt moslims dan ook als "bastaardchristenen". Samen met de paus vormen zij twee handen op één buik. Toch zijn moslims minder afvallig dan de heidenen. In zijn "Institutie" wijst hij erop dat ook moslims geloven in God als Schepper, maar door hun afwijzing van de Heere Jezus Christus hebben zij in de plaats van God een afgod gecreëerd.

In een preek over Deuteronomium 18:15 (de tekst waarin Mozes de komst van de grote Profeet aankondigt) noemt Calvijn het rooms-katholicisme en de islam de "twee horens van de antichrist". Zowel de paus als Mohammed beweren dat hun openbaringen direct van God komen. Mohammed heeft het ware geloof de rug toegekeerd. Zijn sekte is te vergelijken met "een geweldige vloed" die door haar geweld de halve kerk heeft weggenomen (zie Calvijns commentaar op 2 Thess. 2:3). Is de islam een gesel in de hand van God? Calvijn is huiverig voor het schetsen van allerlei eindtijdscenario's aan de hand van de Schrift. Hij sterft voordat hij een verklaring van de Openbaring aan Johannes kan schrijven. Toch is de grote hervormer niet onduidelijk. Hij roept op tot waakzaamheid. "Anders zullen ook wij zoals de Turken en de heidenen worden!" Is het geluid van de hervormers geen wekstem die ook ons moet doen ontwaken?

(wordt vervolgd)

Zou God de groei van de islam toelaten om ons wakker te schudden?

Levensklok

P.C. Beeke, Middelburg

Misschien heb je weleens zo'n pendule zien staan op de schoorsteen bij je opa of oma. Je windt de klok op en hij tikt weer een poosje.

Het leven lijkt wel op een klok. De tijd gaat voorbij. Toch er is verschil. Een klok kun je opnieuw opwinden. Maar zo is het met ons leven niet. Staan de wijzers van je levensklok eenmaal stil, dan blijft het steeds even laat.

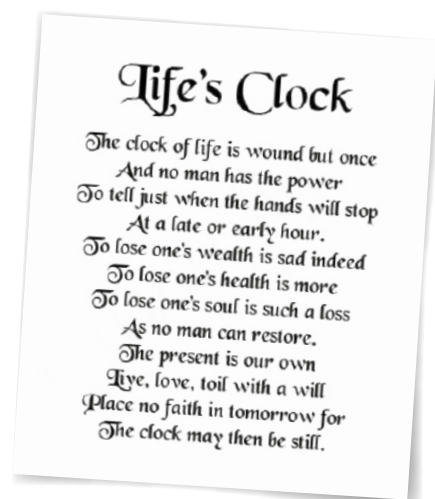
Soms hoor je: geniet ervan, je leeft maar één keer. Vandaag zou ik tegen je willen zeggen: je sterft maar één keer. Dan staat de klok voor altijd stil. 'De Heere heeft uit ons midden weggenomen onze lieve...'

Je kunt het leven niet overdoen. Ook sterven doe je maar eenmaal. Dan is het eeuwigheid.

De levensklok tikt al bij je geboorte. Elke hartslag, elke seconde tikt door. Uren, dagen, maanden, soms jaren. Als de klok der eeuwigheid ons sterfuur aanwijst, dan moeten we mee, zei een bekend predikant eerlijk. Wanneer gaan jouw wijzers stilstaan? Als je 14 of 18 jaar bent? Als je 40 wordt of 80? Niemand die het weet. Je hebt hier alles wat nodig is. Overvloed is prachtig, maar je kunt ook zonder. Arme mensen hebben weinig maar kunnen overleven. Je gezondheid verliezen is erger, toch worden zieken vaak beter. Maar je ziel verliezen, dat kan niemand goedmaken of repareren. We moeten de Heere Jezus leren kennen. 'Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven'. Zonder Hem zal het niet gaan.

Wanneer zou mijn einde komen? Morgen is onbekend. Eén ding weet ik: ik leef nog.

De Heere zoeken? Farao spotte: Wie is de HEERE? Felix zei: nu niet, later misschien. David begreep het beter. Heden. Nú! Niet later! (Hebreeën 4:7) Want dan zou de klok wel eens stil kunnen staan.

MAARTEN LUTHER

een trouwe dienstknecht van God

H. van Dam

Er wordt hard gewerkt door vader en moeder Luther. Vader werkt lange dagen onder de grond in een mijn, waar hij koper uit moet hakken; een kopermijn dus. Koper is een metaal dat veel geld waard is.

Moeder zien we elke dag hout sprokkelen in het bos. Dat is nodig om de kachel te laten branden. Vooral in de winter is er natuurlijk veel hout nodig. Maar ook in de zomer, want het eten moet op de kachel gekookt worden.

Vader en moeder zorgen goed voor

Maarten. En ook voor de andere kinderen die zij gekregen hebben. Maar ze zijn wel streng. Ze willen dat hun kinderen gehoorzaam zijn. En als de kinderen eens ondeugend zijn? Nou, dan zullen ze dat voelen hoor! Want vader kan hard slaan. En moeder ook!

Toen Maarten later groot was, wist hij het nog goed! Nee, niet dat Maarten het in zijn jeugd slecht gehad heeft. Dat niet, want als hij later brieven schrijft naar zijn ouders, lees je daarin dat hij dankbaar is. Zijn ouders zorgden goed voor hun kinderen. En al waren zij dan erg streng, zij bedoelden het goed.

Als Maarten zeven jaar is, gaat hij naar

school in de stad Mansfeld, want het gezin is verhuisd naar Mansfeld. Daar op school zijn ze nog veel strenger dan thuis. Als je ook maar iets niet goed doet, krijg je direct al harde klappen.

Wat leert hij op school?

Lezen, schrijven, de Tien Geboden, het Onze Vader, de geloofsartikelen en ook veel versjes.

Zingen kan Maarten goed en hij doet het erg graag. Hij wordt dan ook al gauw lid van een jongenskoor, dat ook vaak in de kerk zingt. Hij is dan een van de koorknappen.

Na schooltijd zwerft hij met zijn broer Jacob veel in de bossen. Daar is altijd wel wat te zien en te beleven.

vervolgverhaal

2

Boekennieuws

"Bij het geopende Woord", verschillende predikanten van de Gereformeerde Gemeenten; uitg. Gebr. Koster, Barneveld; 378 blz.; € 13,50.

Bij het geopende Woord

Reeds voor het tiende achtereenvolgende jaar is bij de Gebr. Koster het zo vertrouwde dagboek "Bij het geopende Woord" verschenen. Opnieuw hebben elf van onze medebroeders (emeritus)-predikanten eraan meegewerkt. Ook is een bijdrage opgenomen van wijlen ds. J. van Haaren over het allervolmaaktste gebed en wat dagboekstukjes rondom de feestdagen.

Net als de vorige jaargangen wordt er per maand een afgerond thema behandeld. Januari begint met de geschiedenis van de geraakte uit Lukas 5 (ds. K. Boeder). Ook komt aan de orde: Jozef (ds. F. Mulder), de geestelijke wapenrusting (ds. A. Schot), Johannes 21 (ds. J.W. Verweij), Psalm 119 (ds. C. van Ruitenburch), de stad Jeruzalem (ds. C. Neele), Daniël (ds. B.J. van Boven) en Jona (ds. G. van Manen). Ds. J. van Rijswijk besteedt aandacht aan vooral de gemeente Éfeze en Smyrna (Openbaring 2) en ds. G. Bredeweg heeft in de maand december Jesaja 42 en Maleachi 3 als adventsstof genomen. Verder teksten uit Lukas 1 en 2 die gepast zijn rondom de kerstdagen. Onze oudste medebroeder ds. P. Blok neemt de maand oktober voor zijn rekening en behandelt daarin Jesaja 33:2 en 6.

Opnieuw is dit een keurig verzorgd dagboek, zoals we dat gewend zijn van de Gebr. Koster. Natuurlijk is dit niet het enige dagboek dat verschijnt in deze tijd. Toch wil ik dit dagboek jong en oud van harte aanbevelen. Vooral omdat er kort en bondig, elke dag weer opnieuw een Schriftuurlijk-bevindelijke boodschap aan het hart gelegd wordt.

Elk doet dat op zijn eigen wijze, met de hem door de Heere geschonken gaven. Het dagboek is een eerlijke gids op reis naar de eeuwigheid. Die reis die ook in 2017 verder gaat en voor sommigen onder ons ook ten einde zal komen. En kennen we dan bevindelijk en persoonlijk de waarheid van Gods Woord? Moge het lezen van dit dagboek daartoe gebruikt worden en als teerkost zijn op de weg voor Gods kinderen. Voor hen is er ook onderwijs in dit dagboek te vinden.

Elk dagboekstukje begint met een Bijbelgedeelte. Sla dat niet over. De Bijbel is Gods Woord, een dagboekstukje is een woord van mensen. De Psalm die er per dag onder staat, kan bij voorbeeld in gezinsverband aan tafel gezongen worden. Tot slot hoop ik dat we in 2017 ook tijd vinden om naast een dagboek, andere theologische lectuur die verschijnt, te kopen en te lezen.

ds. A. Verschuure, Scherpenzeel

"Beter bemiddelen. Hoe verbind je mensen in een conflict?", Steef Post; uitg. De Banier, Apeldoorn; 112 blz.; € 9,95.

Beter bemiddelen. Hoe verbind je mensen in een conflict

"Beter bemiddelen" is een helder, toegankelijk boek over een belangrijk onderwerp. Bemiddelen vindt plaats tussen partijen die elkaar niet meer kunnen vinden. Ze hebben elkaar wel nodig. Daarom roepen ze de hulp van een derde in om de verhoudingen weer vlot te trekken. Over de rol van die derde gaat dit boek.

Helaas komen verstoorde verhoudingen ook voor in onze gezindte en dat niet alleen in zakelijke verhoudingen. Ook in familieverbanden of in het kerkelijke leven kan satan verdeeldheid aanwakkeren. Zijn naam is 'diabolos', dat is uiteen-drijver. Waar mensen zich aan elkaar gaan ergeren of zich voor elkaar afsluiten, kan hij het zaad van verdeeldheid strooien.

Steef Post schreef een praktisch boek voor ieder die in een dergelijke situatie voor keuzes staat. Mensen kunnen zelf partij zijn in een conflict. Dan kan dit boek helpen. Waar gaat het eigenlijk om in dit conflict? Vaak liggen onder heftige woorden ervaren krenkingen of behoefte aan erkenning. Hoe kom je die onderliggende pijnpunten op het spoor? Hoe ga je daarmee om? Hoe voorkom je dat je daarin verzandt? Post adviseert om vooral vooruit te kijken.

De situatie kan zo uit de hand lopen dat een bemiddelaar noodzakelijk is. Het boek is zo helder geschreven dat je de indruk kunt krijgen dat zijn werk eenvoudig is. Post omschrijft zijn rol als dom, lui en dakloos. Dom, omdat hij steeds blijft doorvragen en daardoor partijen

tot inzicht probeert te brengen. Lui, omdat partijen zelf aan het werk moeten. Zij hebben de sleutel tot de oplossing van het conflict. Dakloos, omdat een bemiddelaar zichzelf buiten spel zet, zodra hij partij kiest. Het boek is niet misplaatst in de kerkenraadskamer, alleen al om de evenwichtige manier waarop Post schrijft over het verwijzen naar Bijbelse waarden en woorden in conflictbemiddeling.

Voor toepassing in de kerkelijke praktijk kwam bij mij nog wel een vraag boven. Hoe ziet Post de verhouding tussen kerkelijk gezag, de waarde van het ambt en de rol van bemiddelaar? Ik zou hem willen uitnodigen wat hij op bladzijde 26 schrijft over macht en omgaan met conflicten, te verantwoorden tegenover wat Calvijn schrijft over kerkelijk gezag via de ambten. Daar zou de praktijk opnieuw mee geholpen zijn.

ds. H. Brons, Vlaardingen

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Carterton (Nieuw-Zeeland),
ds. S.W. Janse te 's-Gravenpolder.

Bedankt:

voor Aalst, ds. M. Karens te Werkendam;
voor Berkenwoude,
ds. G. Clements te Gouda;
voor Brant County (Ontario, Canada),
ds. A. Verschuure te Scherpenzeel (Gld);
voor Den Haag-Scheveningen,
ds. J. van Rijswijk te Aalburg;
voor Lelystad,
ds. A.T. Vergunst te Waupun (Wisconsin, VS);
voor Middelburg-Zuid,
ds. A. Schot te Nunspeet;
voor Nijkerk,
ds. J. van Laar te Rijssen-West;
voor Ooltgensplaat,
ds. C. Sonneveld te Krabbendijke;
voor Rijssen-Zuid,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
voor Terwolde-De Vecht,
ds. J. van Laar te Rijssen-West.

EMERITAAT DS. B. VAN DER HEIDEN

Na 17 jaar onze gemeente gediend te hebben, hoopt ds. B. van der Heiden, in verband met zijn emeritaat, in een bijzondere kerkdienst op dinsdag 31 januari afscheid te nemen als herder en leraar van onze gemeente. Deze dienst wordt gehouden in ons kerkgebouw. Aanvang: 19.30 uur.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente
Alblasserdam

DOVDIENST TE GOUDA

Op zaterdag 14 januari hoopt ds. G.W.S. Mulder voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden. Deze dienst, die om 15.00 uur begint, wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe oostzijde 2b. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

AANGEPASTE KERKDIENTST TE OOSTERLAND

Op zaterdag 23 januari wordt een aangepaste kerkdienst gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Oosterland met als voorganger ds. K. Boeder. Hij hoopt

te spreken over: De goede Herder en Zijn schapen, n.a.v. Joh. 10:1-21. Aanvang: 14.30 uur. Iedereen is hartelijk welkom.

AFSCHIED DS. P. MELIS VAN ERMELO

Zondagmiddag 1 januari 2017 nam ds. P. Melis afscheid van de gemeente Ermelo. Hij stelde in deze dienst Kolossenzen 3:16a centraal. *"Het Woord van Christus wone rijkelijk in u, in alle wijsheid."* De predikant gaf aan dat er "zowel voor u als voor mij veel verandert". Een mens gaat weg, gelukkig blijft het Woord van de levende God.

Ds. Melis stond in verband hiermee stil bij de wens en het verlangen van Paulus voor de gemeente van Kolosse. De apostel had onderwijs gegeven in de grondstukken van de waarheid. Ook had hij vermaand de weg van de gerechtigheid na te jagen en zich verre te houden van zonden en ongerechtigheden. Paulus riep op gemeenschap te oefenen met Jezus Christus en Zijn Beeld te vertonen. De apostel vervolgt dan met de wens dat het Woord van Christus rijkelijk in u wone. Ds. Melis wees op drie zaken: (1) de inhoud van, (2) de verbondenheid aan en (3) het onderwijs door dat Woord.

De inhoud van het Woord wordt op meerdere plaatsen kernachtig beschreven. De verborgen raad en wil van God is bijvoorbeeld te vinden in de Bergrede. Het gaat om de enige weg tot zaligheid, eerst door profeten/apostelen verkondigd, nu door dienstknechten. Christus schittert in het Oude Testament door Zijn beloften en in het Nieuwe Testament door Zijn vervulling.

De verbondenheid aan dat Woord blijkt uit de nauwe omgang met het Woord, vergelijkbaar met wonen in een huisgezin waarin alles wordt gedeeld. Door Zijn Geest werkt Hij een blijvende verbondenheid aan het Woord. Het onderwijs door dat Woord is voortdurend nodig. Door Zijn Woord geleerd en gesticht te worden. Het Woord van Christus is zo eerlijk. Het laat niets van de mens over. De mens is doelmisser. Dit te leren is niet naar het vlees en toch zo profijtelijk. Hoe meer we aan onszelf ontdekten worden, hoe meer plaats er komt voor de Verlosser.

Ds. Melis gaf aan dat dit zijn hartelijke begeerte en uitzien is. Dan komt God aan Zijn eer en de zondaar aan de zaligheid. Het verkiezende werk van de Vader, het verlossende

“

ALS GODS KINDEREN IN MOEILIJKE TIJDEN HUN HOOFD MOGEN OPHEFFEN MET BLIJDSCAP, ZULLEN ZIJ ERKENNEN DAT HET GOD IS DIE HUN DIE MOEILIJKE TIJDEN GEEFT.

MATTHEW HENRY

werk van de Zoon en het toepassende werk van de Geest zorgen ervoor dat Zijn gemeente ingezameld wordt.

Na de Woordverkondiging dankte ds. Melis alle gemeenteleden voor de hartelijke verbondenheid en ontvangen liefde. "Uw aanwezigheid tijdens de afscheidsbijeenkomst op 28 december was hartverwarmend." De catechisanten en verenigingen prees hij liefdevol de dienst van de Heere aan. De organisten en de koster werd dankgezegd voor de goede samenwerking.

Ds. F. Mulder sprak namens de classis Barneveld en de Particuliere Synode Oost. Hij dankte ds. Melis voor zijn inbreng. "U kon met een kort woord de kern raken." Student M. Blok sprak enkele woorden van dank voor de ontvangen raad. Ouderling A.C. Duifhuizen sprak namens kerkenraad en gemeente. "U sprak op gezag van uw Heere en Meester, ernstig, bewogen en liefdevol. Onze oprechte dank voor uw trouwe dienst."

Nadat de gemeente hem Ps. 121:4 had toegezongen, legde ds. Melis voor de laatste keer als eigen predikant de zegen op de gemeente.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente
van Ermelo

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2016

* Pag. 262, **gemeente KRUIJNINGEN.**

Scriba is nu: W. Verschuure, Zandweg 21, 4416 NC Kruiningen, tel. (0113) 38 39 60, e-mail: ggkruiningen@kliksafe.nl

* Pag. 398, **gemeente VEENENDAAL.**

De scriba van de diaconie, C.L. de Gelder, is verhuisd naar het adres: Kerkewijk 85 f, 3901 EE Veenendaal.

Berichten

STAFLEDEN GEZOCHT VOOR MENSEN MET BEPERKING

Wil(t) jij/u tijd vrijmaken om de naaste met een beperking een fijne vakantie te kunnen bieden? Een stukje aandacht en begeleiding te geven vanuit een bewogen hart? Ga dan mee en ervaar hoe bijzonder deze weken zijn. Weken waarin Gods Woord centraal staat. Meld je/u vandaag nog aan. In de meeste weken voor mensen met een verstandelijke, lichamelijke en meervoudige beperking is nog volop plaats om als staf lid mee te gaan. In de weken voor kinderen en jongeren met een gedragsbeperking wordt affiniteit met de doelgroep gevraagd. Voor meer informatie: www.vakantieweken-vbagg.nl of tel. 0345-571926.

GTD-AVOND INZAKE ONTWIKKELINGEN BINNEN DE VLUCHTHEUVEL

Op donderdag 23 februari wordt in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Goes een Gerichte Toerustingsavond voor Diakenen (GTD) gehouden. H. van Groningen, directeur van Stichting De Vluchtheuvel, hoopt deze avond te spreken over de ontwikkelingen binnen De Vluchtheuvel. Aanvang: 19.30 uur. Graag ontvangen we uw aanmelding via tel. 0348-489900 of www.deputaatschap-dmz.nl

THE BANNER OF TRUTH IN DIGIBRON

The Banner of Truth, het maandblad van de Noord-Amerikaanse gemeenten, is opgenomen in Digibron. Alle nummers die van april 1934 tot december 2015 zijn verschenen, zijn via deze databank te raadplegen. Het gaat om 12.072 artikelen. Tot 1952 werd het blad gepubliceerd onder de Nederlandse naam Banier der Waarheid. Tot 1965 was de helft van het blad Nederlandstalig; sindsdien volgt op de Engelse artikelen alleen een Nederlandse meditatie.

SCHULDDELING PETRAKERK TE EDE

Bestel nu voordelige en persoonlijke kraamcadeaus! De activiteitencommissie van de Gereformeerde Gemeente te Ede nodigt u uit om een kijkje te nemen op www.kraamcadeau-ed.nl. We verkopen handgemaakte en originele kraamcadeaupakketten (afhalen of verzenden). De opbrengst is t.b.v.

de aflossing van de financiële schuld op de Petrakerk.

We zien uw bestelling graag tegemoet!

ZANGAVONDEN

Barneveld

Psalmzangavond op zaterdag 14 januari, aanvang: 19.30 uur, in de Oude Kerk te Barneveld, m.m.v. de Betuwse bovenstemgroep en Peter Wildeman, orgel. Spreker: ds. J. van Laar. Collecte t.b.v. stichting Stephanos.

Benthuizen

Psalmzangavond (koor- en samenzang) op zaterdag 21 januari, van 19.00 tot ± 20.30 uur, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Benthuizen, m.m.v. jeugdkoor Hosanna.

Rhenen

Psalmzangavond met bovenstem op zaterdag 21 januari, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Rhenen, m.m.v. drie bovenstemgroepen en Pieter Heykoop, orgel. Opening, meditatie en sluiting door ds. F. Mulder. Collecte t.b.v. Zending Gereformeerde Gemeenten.

Terwolde-De Vecht

Psalmzangavond met bovenstem op zaterdag 21 januari, aanvang: 19.00 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Terwolde-De Vecht. Opening, toelichting op enkele te zingen psalmen en sluiting door ds. J. van Laar. Collecte voor evangelisatie.

Tholen

Psalmzangavond op 28 januari, aanvang: 20.00 uur, in de Rehobothkerk te Tholen, m.m.v. de Zeeuwse bovenstemgroep en organisten: Martin Weststrate en Peter Wildeman. J.W. van Toor, voorlichter ZGG, zal een en ander vertellen over het zendingswerk. Leiding: ds. P.D. den Haan.

Yerseke

Koor- en samenzangavond, ter herdenking van de watersnood 1953, op zaterdag 4 februari, aanvang: 19.30 uur, in de Dorpskerk te Yerseke, m.m.v. mannenkoor Ethan, aldaar en Pieter Heykoop, orgel.

ORGELAVOND MET SAMENZANG TE GOUDA

Orgelavond met samenzang op zaterdag 21 januari, aanvang: 20.00 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Gouda. Het orgel wordt bespeeld door Dirk-Jan Versluis. Collecte t.b.v. orgelfonds.

PROMOTIE DR. E. VAN DEN BROEK

Vrijdag 16 december was voor ons gemeentelid de heer E. van den Broek, samen met zijn vrouw en zoontje, een bijzondere dag. Op die dag mocht hij -onder grote belangstelling- de graad doctor verkrijgen aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Nadat de rector magnificus het votum "Onze hulp is in de Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft" had uitgesproken, verdedigde hij zijn academisch proefschrift 'Chromosomal breakpoints in colorectal cancer' presenteren en met verve verdedigen. Hij heeft in de achterliggende vijf jaar belangrijk onderzoek naar dikkedarmkanker verricht. Tijdens de verdediging van het proefschrift klonk ook de waardering door van de hoogleraren van de verschillende universiteiten die Van den Broek bevroegen op het proefschrift. Nadat allen het woord gekregen hadden en hun vragen konden stellen viel het besluit hem te bevorderen tot doctor aan de Faculteit der Geneeskunde. De plechtige bijeenkomst werd besloten met de 'lofverheffing': "de Naam des Heeren zij geprezen, van nu aan tot in eeuwigheid". We willen hem ook vanaf deze plaats van harte feliciteren en Gods onmisbare zegen toewensen nu hij zijn werk binnen de pathologie in het UMCG is begonnen.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Hoogeveen

“

OPRECHTHEID KENT SLECHTS ÉÉN GEZICHT.

JOHN BUNYAN

Kerkdiensten

ZONDAG 15 JANUARI 2017

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. van Eckereld; Amsterdam 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Apeldoorn 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 uur ds. W. Silfhout en 15.00 uur ds. W.J. Karels; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. M. Joosse; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. B. Labee; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur ds. A.J. Gunst; Bodegraven 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Borssele 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Boskoop 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur stud. H.J. Agteresch; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 16.30 uur ds. J. Driessen; Den Helder 10.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Deventer 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Dinteloord 14.30 uur ds. J. van Belzen; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 15.00 uur ds. A. Schreuder; Dordrecht 10.00 en 16.00 uur ds. H. van der Heiden; Eindhoven 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 17.30 uur stud. J.B. Huisman; Enter 9.30 en 15.00 uur stud. J.B. Huisman; Ermelo 9.30 en 15.00 uur ds. M.H. Schot; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 19.00 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. C. van Krimpen; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 18.30 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Herkingen 14.30 uur ds. K. Boeder; Hilversum 16.00 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 14.30 uur stud. M. Blok; Hoofddorp 9.30 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Hoogeveen 17.45 uur ds. A. Schot; Hoogvliet 10.00 en 16.00 uur stud. J. de Kok; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 10.00 en 16.30 uur ds. W. Harinck; Kapelle-Bieze-

linge 10.00 en 16.00 uur stud. W. Mouw; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. E. Bakker; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leiderdorp 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Lelystad 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 15.30 uur ds. A.J. de Waard; Middelharnis 18.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Mijdrecht 19.00 uur ds. L. Terlouw; Naaldwijk 16.00 uur ds. W. Silfhout; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. A. Verschuure; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur ds. M. Mondria; Nijkerk 14.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 9.30 en 14.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. P. Melis; Ouddorp 18.30 uur ds. S. Maljaars; Poederloijen 9.30 uur ds. M.J. van Gelder; Poortugaal 9.30 en 15.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Puttershoek 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 19.00 uur stud. H.J. Agteresch; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J. Driessen en 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 14.30 uur ds. B. Labee; Rilland-Bath 14.00 uur ds. G.J. Baan en 18.30 uur stud. W. Mouw; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 15.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Rotterdam-Centrum 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. G. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Scherpenisse 14.30 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. H. Paul; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 15.30 uur ds. P. Mulder; Spijkenisse 19.00 uur ds. H. Brons; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 16.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermal-

sen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westzaan 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Wierden 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur stud. M. Blok; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. W. Visscher; Zoetermeer 18.30 uur ds. M.H. Schot; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J. Mijnders en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Zwolle 19.00 uur ds. J.B. Zippro.

DINSDAG 17 JANUARI 2017

Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder; Lisse 19.45 uur ds. G.J.N. Moens; Nijkerk 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Soest 19.30 uur ds. G. van Manen; Urk 19.30 uur ds. G. Bredeweg.

WOENSDAG 18 JANUARI 2017

Beekbergen 14.30 uur (bevestiging) ds. C.A. van Dieren en 19.00 uur (intrededienst) ds. A. Schreuder; Benthuizen 19.30 uur ds. A. Schot; Dordrecht 19.45 uur ds. C. Sonneveld; Hoofddorp 19.45 uur ds. J.J. van Eckereld; Hoogeveen 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Klaaswaal 13.30 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; Meeuwen 19.30 uur ds. G. Pater; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens.

DONDERDAG 19 JANUARI 2017

Aalst 19.30 uur ds. J. van Laar; Alblasserdam 19.30 uur ds. L. Blok; Alphen a/d Rijn 19.30 uur stud. W. Mouw; Berkenwoude 19.30 uur stud. H.J. Agteresch; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Naaldwijk 19.45 uur stud. J.B. Huisman; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. B. Labee; Rilland-Bath 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Sliedrecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser.

VRIJDAG 20 JANUARI 2017

's-Gravenpolder 15.15 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 15 JANUARI 2017

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar)

10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem Buytewechstraat 2, 1816 GL Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. U bent hartelijk welkom op onze post. Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 11.00 - 15.00 uur.
Tel. 072-5129195
email info@bijdebronalkmaar.nl
website www.bijdebronalkmaar.nl

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Evangelisatiepost Bij Simon de Looier; Looiersgracht 70-72.
Tel. 020-6227742.
Samenkomsten iedere zondag 10:30 uur 17:00 uur. U bent van harte welkom in onze evangelisatiepost.
Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag van 10:00-12:00 uur en 12:30-16:00 uur.
U kunt bij ons ook CD's en boeken kopen. Door uw aankoop steunt u het evangelisatiewerk. Telefonisch of per mail bestellen kan ook: 0252-419560; cvleenen@kliksafe.nl
Bekijk ook eens onze site: www.bijsimondelooyer.nl

Breda:

Inloopcentrum 'De Lichtboei',

Vriesdongen 1, Breda
Contactadres: info@inloopdelichtboei.nl
Openingstijden: dinsdag en zaterdag 10.00-12.30 uur
Voor actuele informatie:
www.inloopdelichtboei.nl

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.
Inloophuis de Hoeksteen: Kolhoopstraat 24, Emmen. Openingstijden: elke dinsdag, donderdag, vrijdag en zaterdagmiddag van 13:30 tot 16:30 uur. Tel. 0591 - 653915
www.inloophuisdehoeksteen.nl

Den Haag:

Inloopcentrum 'Het Kompas', Apeldoornse laan 228, Den Haag
De openingstijden van de inloop zijn op dinsdag, vrijdag en zaterdag van 10.30 uur tot 15.30 uur; tussen de middag is de inloop gesloten van 12.30 tot 13.30 uur. De inloop is op woensdag en donderdag geopend van 10.30 tot 12.30 uur, soms ook op donderdagmiddag. U bent van harte welkom. Nadere informatie: www.inloophuishetkompas.nl; u kunt ons ook bellen 070 2050008.
Per e-mail: denhaag@bijbelcentrum.nl

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.
Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur. Bekijk ook eens onze site: www.inloophuisachterdehoven.nl

Merksem:

Evangelist A. van Setten; protestants centrum "De Bron", Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. wU bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m vrijdag van 13.00-16.00, donderdagavond van 18.00-21.30 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois. Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg. Zondagse samenkomsten om 10.00 en 18.30 uur.
Het inloopcentrum: Het Kruispunt, is geopend op di en wo van 14.00-17.00 u.
Do van 10.00-17.00 u. Vr van 10.00-15.00 u.
U bent van harte welkom.

Utrecht/Leidsche Rijn:

Bijbelcentrum 'De Hoeksteen', Monarchvinderlaan 200, Utrecht
Wilt u meer weten over ons werk in de wijk Leidsche Rijn? Kijk dan eens op onze website www.hoeksteen-leidscherijn.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Opnieuw heb ik ter gelegenheid van de kerstdagen, de jaarwisseling en mijn verjaardag veel bliken van medeleven ontvangen. Iedereen die op welke manier dan ook aan me heeft gedacht, wil ik daarvoor hartelijk bedanken.
Graag wil ook ik op mijn beurt langs deze weg mijn familie en alle vrienden en bekenden van harte Gods zegen en nabijheid toewensen in 2017.

Mw. H. Baaijens-Kersseboom
Hoofdland 431
3332 RE Zwijndrecht

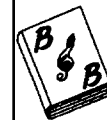
Gevraagd: jonge medewerker M/V voor het begeleiden van kinderen op onze zorgboerderij op zaterdag.

Vanaf 16 jaar. Schrijf je brief of neem contact op voor meer informatie. www.de3margen.nl 0184683390
Fam. Meerkerk, Nieuw-Lekkerland

Zeeland: welkom op onze gezellige boerderijcamping Bruinisse.

7-pers. SAFARITENT / stacaravans. Veel mogelijk. voor kinderen, wif.
Ook stalling! www.dewelblok.nl
tel. 0111 - 48 25 23

Te Koop: EDE, Indira Gandhisingel 21.
Ruime tussenwoning. 6 kamers.
Perc. opp. 125m². Vraagprijs € 189.000.
Info: 0612398536.

BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Ambtskleding Kostuums en shirts op maat

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.

**Advies aan huis mogelijk
Maak vrijblijvend een afspraak!**

ACTIE:

**Bij aankoop van een kostuum een GRATIS
strijkbaar overhemd t.w.v. € 54,95 cadeau!**

Refojobs

REFOJOBS.NL

BANEN BIJ REFORMATISCHE WERKGEVERS

Vacature aanmelden? info@refojobs.nl / (06) 8143 0157

PARTNERS: RMU, SIRJON, CEDRAH, AETRA COACHING EN DRIESTAR EDUCATIEF

ES Vakanties

Vakanties in eigen sfeer

OOSTENRIJK, vanaf €495,- huurt u
een **stacaravan op gezinscamping**.
Recreatieteam, kerkdiensten, zon, water
en bergen. Info: 055-3030083
www.es-vakanties.nl

T.h. onze tussenwoning wk 29+30 voor
vakantie Nunspeet, tel. 0341-256262.

HARKES

Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Begravenisverzorging Janssen

**Aandacht
voor uw wensen.**

Vraag de wilsbeschikking aan:
"Zo wil ik het. Als mijn sterven daar is"

Dienstverlening in heel Zeeland.
Dag en nacht bereikbaar op
0113 - 330 936

Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle
begravenisverzorging-janssen.nl

Voor een stijlvolle uitvoering en
zorgzame begeleiding van begravenissen.

Waardig. Persoonlijk. Vertrouwd.

Te huur in Ooltgensplaat

(Goeree Overflakkee):
hoekwoning, 3 slaapkamers,
grote 3e verdieping en garage op 300 m²,
nieuw in aanbouw, gereed
DV maart/april a.s., alles volgens
nieuwe bouwnormen, energiezuinig.

Inl. J. van Gorp, tel. 06 5555 2023

begravenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Te huur: VAKANTIEWONING (6-8 personen) in Marum (Gr).

bij naastgelegen boerderij, beschikbaar
vanaf wk 34. Info: 0594-644548 of
familiedewith@hotmail.com

Praktijk den Uijl

**biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a.:**

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk)
vergoed vanuit de aanvullende verzekering.
Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

**Praktijk
den Uijl**

psychosociale hulpverlening
& contextuele therapie

Wormerhoek 14M

2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411

06 43 85 85 08

info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

NATUUR- EN LANDSCHAPSCAMPING

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen op Camping De Verborgen Hoek
FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte
LODGETENT (6-8 of 8-10 pers.) bij de FRIESE MEREN.
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

Vakantiewoning "Haus Irmgard"

Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn. 25 slaappleatsen,
onderverdeeld in div. appartementen.
www.hausirmgard.nl
0049-67653799946

Luxe fotokaarten

voor elke gelegenheid
Scherpe prijs voor uw eigen vereniging
en/of goede doel.

www.scheurfotokaarten.nl

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003**

www.goedeboeken.nl

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out ·
depressie · faalangst · fobie ·
gedragsproblemen · identiteitspro-
blemen · lichamelijke spannings-
klachten · negatief zelfbeeld ·
onzekerheid · opvoedingsproble-
men · paniek · piekeren · PDD-
NOS · relatieproblemen · slaap-
problemen · somberheid · span-
ning · stress · syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55

E info@psychbrouwer.nl

I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

De Verrassing
Bungalowpark

**Welkom
terug op
ons park!**

**Al 60 jaar
verrassend op Texel!**

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

PSALMZANGAVOND MET ZEEUWSE BOVENSTEM

Rehobothkerk te Tholen
DV Zaterdag 28 januari 2017
Orgel: Peter Wildeman &
Martin Weststrate
Leiding: Ds. P.D. den Haan
Appelwoord: Dhr. J.W. van Toor

Toegang: vrij
Collecte t.b.v. de ZGG
Aanvang: 20.00 uur
Allen hartelijk welkom!

Passionate about Reformed education?

Calvin
Christian
School

Coalhurst, Alberta

URGENT NEED: Multiple vacancies for
2017 - 2018 school year!

For more information contact
the principal Marc Slingerland

001-403-381-3030

marc.slingerland@ccschool.ca

Kijk snel op lesgevenincanada.nl voor de info!

ROEMEENSE PANFLUITEN,
BLOKFLUITEN, MUZIEKSTAN-
DAARDS EN NOG VEEL MEER!

R. Mulder - Staphorst
06-12610628 of 0522-474256

www.muldermuziekinstrumenten.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?

Tel. 0418-551383

www.houtsnijwerk.nl

**Nog enkele plaatsen vrij op onze
exclusieve reis (15-64 jaar) van
Mexico naar Costa Rica:** za 29 jul -
za 19 aug 2017, €2495,-. Info-avond:
DV 20 januari in Krimpen a/d IJssel.
Hartelijk welkom! Info: 0180-516672 of
famdejonge@solcon.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door
medewerkers met een reformatorische
identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg**
en **huishoudelijke hulp**

Van Kooten
TUIN & BUITEN LEVEN®

Van Kooten Tuin en Buiten Leven is een dynamisch bedrijf dat gespecialiseerd is in de verkoop van blokhutten, chalets, tuinhout, terrasoverkappingen, tuinkamers, tuinmeubelen, barbecues en andere aanverwante artikelen. De onderneming is in 12 jaar tijd uitgegroeid tot marktleider in de Benelux. Momenteel heeft de organisatie 6 verkoopvestigingen, meerdere webshops en 2 logistieke centra. In de organisatie zijn ruim 60 mensen werkzaam. Online marketing is essentieel voor de marktpositie en ondernemingskracht van onze organisatie. De web-based wereld heeft een enorme dynamiek en blijft voortdurend onderhevig aan hightech ontwikkelingen. Onze onderneming moet daar optimaal op inspelen en de mogelijkheden maximaal benutten.

Om onze organisatie verder uit te bouwen en de groeiambities te verwezenlijken zijn wij voor onze organisatie op zoek naar nieuwe collega's.

1ste MONTEUR (Velp)

Als monteur ben je dagelijks op locatie bij onze klanten om hun aankopen te monteren. Dit doe je meestal met één of meerdere collega's, maar jij hebt de leiding en draagt de verantwoordelijkheid voor het eindresultaat. Voor dit gevarieerde werk zijn bouwtechnisch inzicht, twee rechterhanden, samenwerken en verantwoordelijkheidsgevoel belangrijke kernzaken. Wil jij helpen om onze klanttevredenheid maximaal te houden door prachtige producten bij hen thuis te monteren? Ons montageteam bestaat uit ruim 20 mensen.

MONTEUR (Velp + Numansdorp)

Als monteur ben je dagelijks op locatie bij onze klanten om hun aankopen te helpen monteren. Dit doe je altijd met een of meerdere collega's. Met elkaar draag je de verantwoordelijkheid voor het eindresultaat. Voor dit gevarieerde werk zijn bouwtechnisch inzicht, twee rechterhanden en samenwerken belangrijke kernzaken. Wil jij helpen om onze klanten maximaal tevreden te stellen en prachtige producten bij hen thuis helpen monteren? Ons montageteam bestaat uit ruim 20 mensen.

Voor deze vacatures vragen wij ook jonge mensen, die net van school zijn of BBL-leerlingen, om te reageren. Er zijn bij ons volop doorgroeimogelijkheden. Wij bieden prima arbeidsvoorwaarden, doorgroeimogelijkheden binnen onze merken en vestigingen, doelgerichte opleidingen en een prettige werksfeer in een professionele omgeving.

Geïnteresseerden nodigen wij uit om vrijblijvend te solliciteren. Kom ook gerust eens langs in één van onze winkels. Je kunt je sollicitatie + CV voor 21 januari 2017 per post of per mail richten aan Dhr. B. de Jong (vacature@blokhutvillage.nl).

J. van der Heijdensstraat 10, 3281 NE, Numansdorp T: +31 (0)186-655990

Numansdorp Velp Amersfoort Hillegom Strijen Wommelgem

www.blokhutvillage.com www.verandavillage.com www.tuinhoutvillage.com

 FamilyStream

'Altijd de juiste snaar'

Meer dan 20.000 geestelijke en klassieke muziek stukken altijd bij de hand.

Nu 1 maand gratis bij aanmelding via familystream.nl

**BOEK UW VAKANTIEVERBLIJF
RECHTSTREEKS BIJ DE EIGENAAR**

MIJN VAKANTIESTEK

DE VAKANTIEWEBSITE MET EEN CHRISTELIJKE IDENTITEIT
WWW.MIJNVAKANTIESTEK.NL

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL

Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

www.stolkorgels.nl

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

Begrafenisonderneming STAM

Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Hollands grootste in
klassieke stijlmeubelen!

BÉVÉ MEUBEL

Antwerpseweg 9, 2803 PB Gouda
Telefoon 0182-692111, www.beve-meubel.nl

*Begrafenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen*

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

0184 - 61 11 54

0418 - 65 20 39

0418 - 65 20 39

0183 - 70 10 17

0183 - 70 10 17

078 - 641 27 40

078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland

0184 - 68 38 38

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

E.Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER

Wij verzorgen alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
De Dijk 30
3911 SN Rhenen (Achterberg)

T 0318 - 526641
M 06 - 46376232

E info@phvanderleer.nl
W www.phvanderleer.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 055-5063639
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblisserdam
T 078-6912899
F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,30 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalings abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te
Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada en USA: vooralsnog ongewijzigd

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
T 1 905 651 2320
E amberman47@gmail.com

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Wit om te oogsten

Met name in de periode dat er gelegenheid is om zich te melden met een attest bij ons curatorium, wordt vaak de uitdrukking 'de velden zijn wit om te oogsten' gebruikt. Maar een predikant wordt toch geroepen om te zaaien? De oogst wijst toch op de wederkomst?

Jezus' woord

In Johannes 4 kunnen we de uitdrukking 'wit om te oogsten' terugvinden. De Zaligmaker is onderweg van Judéa naar Galiléa en Hij moest door Samaría gaan. Bij de fontein Jakobs is er die ontmoeting met de Samaritaanse vrouw. Zij wordt gebruikt als een levende getuige om haar stads- en dorpsgenoten de Christus der Schriften aan te wijzen. Ondertussen dringen de teruggekeerde discipelen aan dat Jezus eet van het gekochte voedsel. Dan gaat de Meester spreken van Zijn spijze: te doen de wil van Zijn Vader en Zijn werk te volbrengen. Vanaf de Jakobsbron wijst Hij vervolgens in de richting van de stad Samaría met de woorden van vers 35: 'Zegt gijlieden niet: Het zijn nog vier maanden en dan komt de oogst? Zie, Ik zeg u: Heft uw ogen op en aanschouwt de landen; want zij zijn alrede wit om te oogsten.'

Jezus' uitleg

De uitleg die Jezus geeft in de volgende verzen, werpt licht op deze uitdrukking. De oogst moeten we verstaan als de geestelijke oogst. Naar kanttekening 36 zijn dat hier 'de Samaritanen, die met menigte over de velden kwamen om Christus te horen, en derhalve al rijp waren om gees-

telijk geoogst, dat is, tot de gemeente gebracht te worden'. Misschien droegen de Samaritanen van die witte tulbanden, waardoor de uitdrukking 'wit om te oogsten' nog dichterbij komt. Zaaïen en maaien gebeurt blijkbaar in deze geschiedenis op dezelfde dag! De oogst rijpt al in Samaría... Opmerkelijk is dat de hoogste Profeet en Leraar gaat uitleggen dat er sommige mensjes gebruikt worden om te zaaien en andere om te maaien. Juist de apostelen worden aangewezen om wat anderen hebben gezaaid - de voorgaande profeten en Johannes de Doper - te maaien. We mogen dus vaststellen dat de Heere naar Zijn vrijmacht elke arbeider in de wijngaard een verschillende (hoofd)taak geeft. In het algemeen gesproken, is het zaaien beeld van het verkondigen van Gods Woord en het maaien beeld van het mee mogen maken dat mensen tot bekeering en het ware geloof komen. Het zal de vraagsteller duidelijk zijn dat beide zaken nauw aan elkaar verbonden zijn. Wat een Godswonder als de ploegschaar van Gods wet ons versteende zondaarshart verbrak. Als ook het zaad van het Evangelie viel in een wel voorbereide aarde. En als er dertig- zestig- of honderdvoudige vrucht mocht zijn, rijpend voor de oogst. In die laatste betekenis denken we inderdaad aan de wederkomst! Dan zal de definitieve scheiding daar zijn: het kaf gaat in het vuur en de korenaren in de schuur.

Jezus' aansporing

Tenslotte, onder andere in Mattheüs 9 lezen we van Jezus' beweging met de scharen 'die vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen die geen herder hebben'. Dan gaat de grote Herder der schapen, Zijn discipelen aansporen met de woorden: 'De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; bidt dan de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote' (vers 37 en 38). Die woorden geven verwachting dat er meer zal zijn dan wat 'van de oostenwind verzengde aren'. Zullen we dan samen bedelen - met de woorden van Jezus - tot de Vader der lichten om dienaren des Woords, ook in onze gemeentenkring? Opdat onder de beademing van Gods Geest een rijke oogst zou rijpen!

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog wel ongeveer zeventig vragen op een reactie te wachten.